

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

*JULLOVET
STÅR FÖR DÖRREN*

I detta nr:

Vår första kvinnliga läkare berättar. —

Enquête om kvinnl. solidaritet. — Hemma hos Allan Cederborg

JAEGER
HOV-
FOTO

K R Ö N I K A

om en prakthattande präst och ett nödvändigt personskifte.

EN AV HUVUDSTADENS FRIDSAM-maste prästmän har trots att han så ogärna vill det väckt förargelse genom att om prästkåpan tala vanvördiga ord som avlockats honom av en illistig intervjuare. Inför en sådan bör man ju annars betänka att Edert tal skall vara ja, ja, nej, nej, vad därutöver är, är att dementera. Emellertid står det nu i tryck att kyrkoherde Klefbeck tycker mässhaken vara ett särdeles fånigt plagg som verkar tredje klassens teater och som han hänler åt därför att den kommer honom att se ut som vore han klädd i kjolar.

Det var mycket svart det där, sa sotarn tittade i gruvhålet. Kyrkoherdens ord påminna om sanningen av ett ordspråk som jag såg i Fredrik Ströms nytukomna utomordentligt roliga bok om ordspråk:

Mätta är en liten vrå
få hitta dit, alla därifrån.

Låt oss i alla fall hoppas att frispråkigheten inte smittar så att en vacker dag slår riksmarskalken sin stav i golvet inför tronen och förklarar att nu är han trött på maskerad-gycklet och teatergranmlåten och tänker hädanefter öppna riksdagen i kavaj och snusnäsduk. Vart skall det ta vägen om vi avsvärja allt vad prakt heter vid våra högtider, är inte livet bra slätstruket ändå utan att vi ska skrapa bort det lilla av färg och ornat som sätter in några glimtar i söndagsskoleallvaret. Klefbeck bör nästa gång han får semester göra en studietripp till London och se en stad där man inte tvekar att behålla gamla hävdvunna bruk och dräkter men ändå varken anser sig löjlig eller skenhelig. Vad beträffar Herrans hus säger ett annat ordspråk i den nämnda boken att Den som går sotig i kyrkan får sitta sotig i paradiset. Kyrkoherde Klefbeck invänder förmodligen att därför behöver man ju inte stöka ut sig som på Operan. Och det hade han alldeles rätt i ifall det vore fråga om att kostymera vördig prästerskapet efter skisser av Grünwald. Men prästkåpan hör till gammal nedärvd tradition liksom mycket annat av kyrkans former, dem vi vårda och vörda utan att ändå förfalla till en de tomma ceremoniernas avgudadyrkan. Så att Klefbeck kan lugnt dra sin brokota skrud. Han har ändå gjort tillräckligt för att visa att han är karl både för sin hatt och sin kåpa.

Förresten finns det gott om trätöfrön som vi väl skola rycka upp med grodden så att de inte skymma fridens julgran när den börjar glindra. Minnet av slaget vid Lund firas med inbördeskrig, i Falun förberedes en utställning under batalj mellan anordnarna och hjälper inte annat får väl Kvarnzelius överge sina goda middagar och sin bridge i Stock-

holm för att fara upp och mäkla. De eldfångda fransmännen bli upptända bara vid tanken på att Sverige skall ta hand om deras tändstickor och på Långbro ligger man i luven på varandra och snart ser det ut där som om inte patienterna vore mest i behov av tvångströja. Att den arma Mälardrottningen i Stadshuset är uppåt väggarna har hon aldrig fått veta så som nu men man hoppas prinsen

Konstnärinnan som upptäckte Småland.

Elisabeth Bergstrand-Poulsen är namnet på en svensk konstnärinna som väckt uppmärksamhet med sin nytvriga bok *Värendskvinnor* där hon i såväl ord som bild tecknar denna del av Småland och framför allt dess kvinnor.

"JAG ÄR SÅ GLAD, SÅ HJÄRTANS GLAD över denna framgång både med boken och med min utställning", säger Elisabeth Bergstrand, när hon i Gummesons konsthall visar sina tavlor från hembygdens liv i helg och söcken. Det är en rad allmogegestalter från Långasjö socken i Småland.

"Alltsedan min barndom", berättar hon, "har det varit min dröm att i ord och färg få skildra denna bygd, som är mig kärare än någon annan. Att få teckna dessa stolta, redbara gestalter, böjda av arbete men alltid värdiga, behärskade."

Tonfallen bli varma och hennes mörka ögon stråla, medan hon talar om Värendfolket, som intill sena år bevarat så mycket av vad vi med glädje kalla svenskhet: den rakryggade ärlighet, som inte böjer sig för pengar, trofasthet som sällan tar sig uttryck i ord, men väl i handling. En bättre typ kan knappast tänkas för den förra än gamla Hanna, den fordom förmögna bondhustrun, som nu gick på hjälp borta, och som förnärnad frågade, om man tog henne för "tjyv och bedragare", när hon blev erbjuden 50 öre i stället för de vanliga 33 efter ett särskilt ansträngande dagsverke.

Emellertid dröjde det länge, innan hennes idéer fingo de mogna och fulländade uttryck, som nu utom kritikens lovord inbragt henne en mängd tackbrev från svenskar hemma och ute, vilka i dessa ord och färger återfunnit något av den svenskhet, Almquist kallat nyponblomman.

Fru B. tänkte ursprungligen bli skulptris. Hennes äktenskap med den danske konstnären Axel Poulsen gjorde ett längre avbrott i det konstnärliga arbetet. Medan åren gingo klarnade emellertid hennes idéer, och så bestämde hon sig att söka måla både i ord och färg. Carl Laurin, som hon visade de första akvarellerna för, blev genast entusiastisk för saken och rådde henne att samla sina intryck till en bok med reproduktioner av akvarellerna. Så kom "Värendskvinnor" ut. Första upplagan blev på något över en månad slutsåld. Andra upplagan är under tryckning och fru Bergstrand-Poulsen planerar nu fortsättning: Värendsmän och Värendsbarn.

av Wales var finkänslig nog att tala om något annat när han satte gulds lantern kring halsen på Östberg. Antagligen vill man på Skansen också helst att det talas om något annat än björnburarna. Men så mycket måste i alla fall obönhörligen fordras: den som bär ansvaret för denna hemska händelse bör få en annan post än den han så illa skött. Rättskänslan kan icke låta sig nöja med att man bara suddar över händelsen och så låter det gå vidare som om ingenting passerat. Ett stackars litet barn har blivit krympling för hela sitt liv, men det är icke som straff man kräver ett personskifte, fastän redan detta vore berättigt, utan man begär det som skydd från ett samhälle som icke är tillfreds förrän det ges garanti att något sådant icke kan upprepas. Och en sådan säkerhet känner man sig icke ha fått förrän ansvaret uppbares av en fullt duglig, fullt vederhäftig och pålitlig man.

Och låt oss så tala om angenämare saker, exempelvis bland mängden av nya böcker den femte delen av markis Claes Lagergrens *Mitt livs minnen*. Fem delar memoarer och ändå ingen avmattning utan alltjämt en berättarkonst där man beundrar författarens otroliga förmåga dels att träffa intressant folk och dels att presentera dem så att man inte tröttnar på dessa många nya ansikten. Markisen tillägnar icke utan skäl denna sin femte del till Mnemosyne, minnets gudinna, "som alltjämt huldrikt håller sin hand över mitt huvud". I hur hög grad han också haft hjälp av Phantasos inbillningsrike gudom må lämnas därhän men angenämt har man i hans resällskap runt Medelhavet, det kan garanteras. Det skulle kunna ges en hel mängd intressanta smakbitar men ni bör själv läsa boken. Endast en liten karaktäristisk episod. I Damaskus träffade Lagergren bäraren av Algeriets stora namn Abd-el-Kader. Då denne fick veta markisens nationalitet sade han: "Svensk? Karl den tolfte land? Jag har läst hans historia — vilken stor hjälte, vilken ädel människa! Idealet för en man genom alla tider."

Det var märkligt, tillägger Lagergren, vad det namnet och det minnet gått jorden runt som ingen annans, trängt dit icke ens världens största potentaters namn annars hunnit. Några landsmän hade berättat för mig huru de på Caprera avlagt besök hos Garibaldi och hur den gamla condottieren så fort han hört att de voro svenskar genast började tala om Karl XII.

Äran har en stor skugga
säger ordspråksboken.

CELESTIN.

Två julmarknader i Stockholm

ha vi efter vedertaget bruk att motse: först och främst den traditionella julmarknaden å Stortorget med dess nyhet för året hemslöjdsarbeten från skilda delar av landet. Den marknaden öppnas den 11 ds. Dagen därpå alltså den 12:e öppnas Skansens julmarknad.

Iduns julnummer

som gratis medföljer detta n:r av Idun till alla prenumeranter är en damernas egen jultidning under medverkan utslutande av kvinnliga författare och konstnärer. Bland bidragsgivare märkas Selma Lagerlöf, Annie Åkerhielm, Alma Söderhjelm, Eugenie Schwarzwald, Olga Raphael-Linden, Rosa Fitinghoff, Aina Stenberg-Masolle, Alice Nordin, Jenny Nyström, Maja Synnergren m. fl.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

Äro inte kvinnorna solidariska?

En fråga till några bekanta damer.

VARFÖR SKALL EN KVINNA "hålla med" sin medsyster bara för att hon är kvinna? är en nära till hands liggande fråga i en diskussion om kvinnlig solidaritet och författarinnan Marika Stjernstedt tar också upp den till behandling i sitt utredande svar på Iduns fråga, där hon skriver:

— Vad menas med solidaritet? Känslan av samband och därav följande plikt och lust att hålla ihop till inbördes hjälp. Den känslan finner man helt naturlig inom en familj, inom en åsikts- eller intressegrupp, likaså, i stort sett, inom en nation. Jag vet inte varför kvinnor inom nämnda eller snarlika kategorier skulle vara mindre solidariska än män. Det skulle i så fall vara på grund av en viss rivalitetsinstinkt, reflex av den urgamla könsurvålskampen. I länder med större antal kvinnor än män, såsom bl. a. vårt land, är det möjligt att en dylik reflex kan göra sig gällande, naturligtvis helt omedvetet för stora flertalet. På den saken kunde då bero att kvinnor stundom visa dålig solidaritet gentemot andra kvinnor inom samma intressegrupp.

Men hur är det med männens solidaritet eller kamratbegrepp många gånger?

Solidaritet är en kulturfrukt. Ju högre samhället står, dess naturligare blir övertygelsen hos envar att det individuella lilla jaget icke är så oerhört värdefullt och inte ständigt behöver hävdas eller försvara sig. Tvärtom, begreppet högre intressen blir allt mer dominerande. Alltså, solidaritet är en civilisationsfråga mer än en könsfråga, och den sammanhänger för kvinnornas del intimt med deras medborgaranda.

Speciell solidaritet kvinnor emellan bara därför att de äro kvinnor, vet jag inte varför man skall begära. Varför skall jag exempelvis i en skilsmäsoaffär absolut "hålla med" hustrun bara därför att jag själv är kvinna? Nej, jag vill pröva fallet och ger kanske mannen min sympati. En annan sak blir om en kvinna t. ex. förvägras en chefsbefattning, för vilken hon är väl skickad, och man vet att motståndet mot hennes utnämning faktiskt beror på att hon är kvinna och därför stöter vissa konservativa idéer om att alla kvinnor böra hållas på mattan. I det fallet reagerar jag absolut till hennes förmån. Men icke emedan hon är kvinna liksom jag, utan emedan det är orättvist att en duglig person ej får komma fram, man eller kvinna. Här gäller det rättvisa såsom sådan, ej särskilt kvinnsolidaritet — ehuru jag medger att dy-

Hur ofta hör man icke en förorättad kvinna i tal och skrift beklaga sig över att kvinnor icke äro solidariska med varann. En kvinna tar aldrig sin medsysters parti, hon håller alltid med mannen, hon passar alltid på tillfället att förtala, skvallra på och klandra andra kvinnor, medan männen hålla ihop i vått och torrt både inbördes och utåt gentemot kvinnorna. Dessa ofta hörda klagovisor ha föranlett Idun att fråga några bekanta damer inom olika verksamhetsområden vad de anse om kvinnornas solidaritet och av deras svar framgår att de flesta ha högst pessimistiska erfarenheter i ämnet. Endast feministerna och arbeterskorna få gott betyg för solidaritet, men bland andra "vanliga dödliga" är det klenst bestämt med solidariteten. Om det sedan är rätt och riktigt med solidaritet, hur den skall framskapas mellan kvinnor och vari solidaritetens rätta väsen består blir sedan andra frågor, som tarva sin undersökning och som även beröras i svaren. Men frågan är långt ifrån uttömd — flera svar vänta på införande och vi ta gärna emot nya inlägg.

lik kan vara på sin plats såsom tekniskt hjälpmedel att i anført eller analogt fall nå denna rättvisa.

Feministerna hålla samman.

Om Marika Stjernstedt inte ser så pessimistiskt på den kvinnliga solidariteten gör vår pampiga kvinnoledare fru Anna Bugge-Wicksell det i stället. Först när kvinnorna tränats i samhällsanda blir det ändring:

— Det är nog ett helt litet fåtal kvinnor som känner sig fullt solidariska med sitt kön och det är de som från början legat åt det feministiska hållet. Att det i vanliga fall, i

Prenumerera på Idun 1927!

Naturligtvis skall Ni prenumerera på Idun för 1927, Sveriges äldsta och förnämsta damtidning. Med detta nummer följer ett betalningskort för prenumeration 1927, som ifylles och sändes till Iduns exp. Prenumeration kan också verkställas i närmaste bokhandel eller postanstalt.

Prenumerationspris 1927:

Helt år uppl. B kr. 15.—
Halft år " " " 8.—
Helt år " A " 17.—
Halft år " " " 9.—

synnerhet på de arbetsfält som delas av kvinnor och män, är så klenst bestämt med solidariteten bland de förra kan bero på att kvinnan av ålder varit beroende och därför instinktivt tar parti för mannen. Många gifta kvinnor som ha samma arbete och intressen som maken påverkas också av hans tankar och syn på tingen och om han råkar tänka och se olika mot hustruns medsystrar, så blir hon rent automatiskt osolidarisk med dem. T. o. m. mot egna döttrar ställer hon sig hellre osolidarisk än mot sin man — på grund av instinkt.

Därför är det i viss må orätt att skylla på kvinnoaturen när man talar om bristande solidaritet — grundorsaken till denna sorgliga företeelse är från början att söka i samhällsförhållanden.

Av samma mening är landshövdingen fru Marja Edén, som hoppas på bättre tider:

— Om man antar att mannen i träning till solidaritet i samarbete har ett försprång på, låt oss säga ett par tusen år så tycker jag att de anspråk som ställas på kvinnan i samma avseende bli mycket väl motsvarade. Den gamla feminismen, tränad genom motstånd, är ganska tvättakta i sin solidaritet.

Arbetets döttrar svika inte.

Yrkesinspektisen fröken Ida Fischers iakttagelse från sitt arbetsfält bland fabrikenas kvinnor är intressant och ger oss en del att tänka:

Efter vad jag erfarit under mitt arbete kan jag inte annat än påstå att kvinnor äro solidariska. Ätminstone inom fackföreningar och andra sammanslutningar kvinnor emellan är sammanhållningen precis lika god som inom manliga föreningar. Och vad kamratandan bland kvinnor, t. ex. vid stora industriföretag angår, så är viljan att hjälpa och stödja varandra vid sjukdomsfall och andra iråkade svårigheter rörande stor.

Inte vill jag bestrida att det finns andra områden där det råder allt annat än solidaritet, men därom är jag inte kompetent att yttra mig.

Mödrarnas frimureri.

En ny synpunkt på ämnet har fru Maja Alvin:

— Går man den frågan in på livet måste man utgå ifrån att kvinnan på grund av sin strukturella läggning av evighet är osolidarisk. Endast på moderskänslan område vidgar sig kvinnans allomspinnande förmåga — alltså även till solidaritet.

Nobless

GER DJUP GLANS

SMETAR EJ

BEVARAR SKORNA

NÅGRA BLAND BÖCKERNA

FÖR IDUN AV MARIKA STJERNSTEDT.

HJALMAR BERGMAN HAR DETTA år givit ut en bok han kallar en studie över fantasi och ungdom. Denna bok, liksom föregående, *Chefen fru Ingeborg*, är mycket riktigt mera en studie, en analys, en ändlös serie reflektioner, knutna till ett jämförelsevis tunnt händelseförlopp, än vad man gemenligen kallar en roman — låt vara att roman numera blivit ett betydligt tånjbart begrepp. Onödigt är kanske att upprepa vad redan i oändlighet sagts, att Bergman är en utmärkt berättare, en kvick och sinnrik pejlar av många människohjärtats gömmor. Det har debatterats fram och åter om denne författare, och det stannar vanligen vid detta: endera tjuisar han en och man rangerar in sig bland hans trogna, eller tråkar han ut en, trots sina lysande egenskaper, emedan man anser honom för långrandig, eller skrämmer han en genom sin cynism. Men det är frestande att gå förbi dessa alternativ, åtminstone för den, som erkänner hans tjuising och aldrig låtit skrämra sig, men önskar söka utreda varför han icke utan vidare lyckas tillfredsställa.

Jämför man Bergman i hans senaste form med den utomordentlige franske mästaren Marcel Proust, av vilken det synes otänkbart att han ej skulle tagit starka intryck, kommer hans svaghet, eller otillräcklighet bäst fram. Proust glömmar aldrig i sina mest inträngande psykologiska analyser det djupa sambandet mellan människor av samma grupp, socialt, sociologiskt, biologiskt. Han belyser envar icke blott individuellt, men även ur gruppens eller gruppbyggningens synpunkt. Han isolerar endast skenbart och släpper aldrig ur sikte de större sammanhangen. I det fallet är den utsökte konstnären även en vetenskapsman av modernt snitt och av stora mått.

Efter läsningen av Hjalmar Bergmans studie, som man i många delar skänkt sin beundran, kan man likväl bli sittande med en egendomlig förnimmelse av tomhet, medan en Proust alltid fyller oss med livsmod och känslan av att med vårt medvetande ha införlivat nya värden. Varför? Går gränsen här mellan det fruktbara snillet och den mera efemära, om än blixtrande talangen? Jag tror förklaringen snarare är den, att man avkyles av Bergmans uppenbart bristande tro på eller intresse för andliga värden av något slag. Han är helt och exklusivt estetiskt inriktad. Är detta ett fel? Där-om kan man tvista, liksom man kan tvista om mycket annat, bl. a. om ifall man föredrar en sten, låt vara ädelsten, framför ett bröd...

Bland våra yngre författarinnor har *Agnes von Krusenstjerna* småningom börjat tilldraga sig en uppmärksamhet, som icke är oförtjänt. Hon har kultur, en märklig begåvning för det formella och därtill en långtifrån vanlig objektiviseringsförmåga. I sin självbiografiska hållna serie om "Tony"

Både författare och författarinnor få denna gång sina böcker granskade av Marika Stjernstedt.

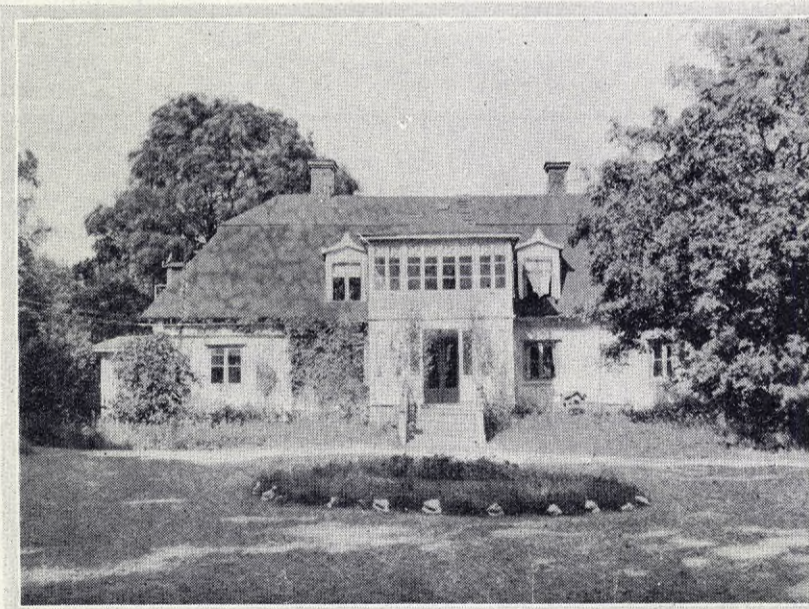
har hon nu hunnit till fjärde volymen, *Tonys sista läroår*, vilken visar sagda egenskaper i icke mindre grad än föregående. Att boken sedan till stor del verkar synnerligen pinsam beror på dess ämne: sinnessjukdom. Ty det är svårt att här dra gränsen mellan det mänskliga dokumentet, återgivet med ett ärlighetskrav så intensivt att man tvekar om man skall kalla det sublimt eller där ana en form av exhibitionism — samt det skönlitterära verket, objektivt hållet, stundom lyft till obestriddig poetisk skönhet. De två fläta sig in i varandra; emellanåt dominerar det ena, emellanåt det andra, och en hybrid har boken i varje fall blivit. Benämningen konst vägrar man ge den, därtill har den för mycket av rent referat, om också en konstnär fört pennan. Läsaren lägger slutligen samman boken, fylld av medlidande. Dess sista ord äro: "Då grät jag, därför att jag inte hade något fäste." Man önskar livligt att nästa volym måtte få heta: Tony hittar hem, samt också göra skäl för titeln, icke minst om detta skulle visa sig innebära befrielse för konstnären. Jag har i minne några sidor ur föregående böcker, där Agnes von Krusenstjerna röjde en verklig porträttörbegåvning, låt vara ännu icke fullvuxen. Där synes mig ligga en väg ut ur självsysslandet, vilket visserligen må rendera mer eller mindre

sensationella dokument, men också helt visst kan tänkas stäcka vidare utveckling av en författarpersonlighet i egentlig mening.

Självbiografien, minnena, egna upplevelser taga för övrigt en inte liten plats i höstens bokflod — mer eller mindre omdiktade eller förklädda, till mer eller mindre fördel eller nackdel. Icke fullt lyckad tyckes mig sålunda *Gröna riddare*, en rätt diger volym av *Ivan Oljelund*, genom försöket att i romantiserad skepnad återge ett stycke säkert typisk och naturligtvis icke alls ointressant kulturhistoria: en proletärynglings utveckling och erfarenheter i modern tid. Här hade ett rent historiskt återgivande av materialet ökat bokens värde. Oljelunds styrka ligger icke i uppfinningen utan i reflektionen och i ett utåt kritiskt sinne. En blygsamt framträdande bok av *Hasse Z: Ulf*, skisser och episoder från en Stockholmsgosses uppväxtår, tydligen också självbiografisk, visar däremot hur en dikterisk omklädnad kan vara på sin plats. Här har den banalaste gatu- eller gårdsepisod kunnat få poesins eller äventyrets fläkt. Dessa barndomshistorier förmå väcka gensvar i varje hjärta, emedan i all sin flärdfrihet lyfts upp till digniteten allmänmännisklighet. Ett par av dem äro förtjusande, "ty människorna äro ändå goda", skriver Hasse Z.; ett drag av enkel, varm godhet genomgår dem för övrigt alla, mycket diskret och fint.

I *Waldemar Swahns Småstadens ande* har återigen mestadels avstått från omdiktning och detta, där så skett, till avgjord fördel för verket. Vad författaren upplevt i sin barndomsstad, de typer han där mött, skolhändelser, familjelivets eller sällskapslivets små evenemang återges rätt fram och med ett vänligt humör, som stämmer även läsaren till vänlighet. Bokens senare avsnitt framställer sidor ur ett äldre Kalmars historia, kungliga besök, populära marknader o. s. v., vilket ej minskar dess intresse. Det förefaller som om W. Swahn skulle ha utmärkta betingelser att bli samlare och återgivare av kulturhistoriska bilder och kuriositeter från alla tider.

Till den absolut oförfalskade memoarlitteraturen hör överste *Carl Ankarcronas: När jag ser tillbaka...* En älskvärd, försynt och godlynt gammal herres erinringar från ett 70-tal år tillbaka. Om dessa memoarer gäller, såsom om så många andra, vilka icke skrivits av egentliga pennans män: deras största värde ligger i de faktiska uppgifterna från en gången och till stor del glömd tid, samt i de tidsbelysande anekdoterna. Av dylika finnas här fullt upp, särskilt ur militär- och hovliv, många av dem dråpliga. Om en gammal tids artiga sätt erinras man dessutom genom frånvaron av alla spetsigheter eller mindre välvilliga anmärkningar. Det är en behaglig bok. (Forts. sid. 132.)

Ett företag värt uppmuntran är "Föreningen för sömmerskor", stiftad 1880 på initiativ av fru Elisabet Nyström, född Rosenius. Under de gångna 45 åren har föreningen haft att glädja sig åt ett alltjämt ökat förtroende från allmänhetens sida för dess verksamhet, ett förtroende som tagit sig vackra uttryck bl. a. uti storartade donationer från fru Anna Tamm-Hazelius, fru Maria Ekman, grosshandlaren B. A. Danielius m. fl. Föreningen står öppen för alla ogifta eller änkor, som i Stockholm med omnejd försörja sig med sömnad eller annat handarbete och som ej fyllt 45 år. Föreningens syfte är — utom att befrämja medlemmarnas trevnad genom samkväm, boklån o. d. — att bereda medlemmarna stöd och hjälp vid förefallande behov. Enligt föreningens stadgar är varje medlem, som under 20 år tillhört föreningen, berättigad att efter uppnådda 55 år erhålla en pension. Under år 1924 utbetaltes pensioner till 206 medlemmar med tillhopa 18,260 kronor. Men även i andra avseenden söker föreningen befrämja medlemmarnas välfärd. Sälunda bereder föreningen å sitt sommarhem — de senare åren förlagt till Dyviks herrgård i närheten av Östanå (se bilden ovan) — kostnadsfritt uppehåll under några veckor åt c:a 65 medlemmar årligen, varförutom bidrag lämnas till semestervistelse för ytterligare ett 30-, 40-tal medlemmar. Den, som intresserar sig för föreningens syfte, kan inträda såsom passiv medlem. Anmälningar till medlemskap — vare sig såsom aktiv eller passiv medl. — mottages å fören. exp., Sibylleg. 9 (tel. Östern. 513).

BAKA MED

EKSTROMS JÄSTMJÖL

BETJÄNTEN FÖRSVINNER?

ETT FÖRNÄMT YRKE FÖRR OCH NU.

Herr Gustaf Lindeberg, sedan 52 år betjänt i samma familj.

FÖR NÅGRA ÅR SEDAN HÖRDE JAG ett ganska förbluffande yttrande av en liten dam på sju år. Det var på ett kafferep där konversationen gick i traditionella fåror, alltså kom också den evigt aktuella jungfrufrågan — hembiträdestiteln var ännu inte uppfunnen — på tapeten. När var och en efterhand deklarerat sina önskemål beträffande idealjungfrun upphov ungen sin röst: "När jag blir stor skall jag ha en betjänt i blå frack och svarta silkesstrumpor!"

Hon hade väl sett och imponerats av en sådan företeelse i en sagbok och med barnets intuition gjort klart för sig, att det säkert skulle bli mindre trassel och bråk i huset med manlig än med kvinnlig betjäning.

Många instämna med henne. En känd stockholmsdam uttryckte spetsigt sin belåtenhet med betjänten framför kvinnlig betjäning sålunda:

— Han kommer fortare ut om det är fråga om att gå ett ärende, har bara att kränga på sig rocken och sätta på sig hatten. Ett fruntimmer skall sko om sig, pudra sig, justera håret, placera säkerhetsnålar lite var stans och gud vet inte vad och på den tid detta tar hinner en karl både ut och hem igen.

Förr öppnade betjänten dörren i varje förnämligt hus, där han var familjemedlemmarnas allt i allo — nu försvinner betjänten mer och mer och hans domän har inskränkts. En skildring av yrket och en presentation av våra dagars betjänt läses säkert med nöje av våra läsarinor.

Tar man allvarligare på saken torde en och annan finna att betjäntens starkare fysik är en fördel och kvinnohataren talar naturligtvis om hans redigare huvud och större användbarhet i samhällslivets olika ärenden.

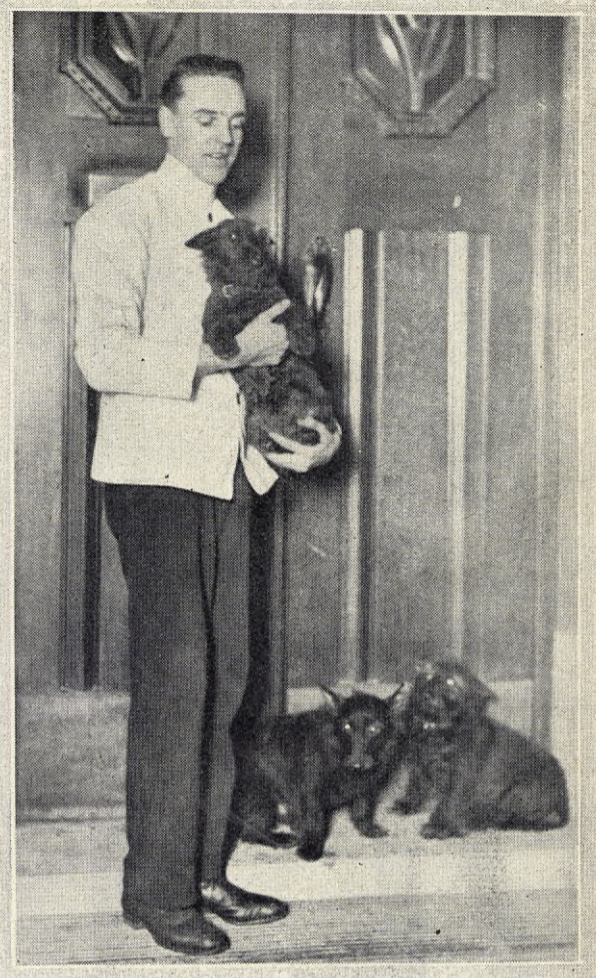
En dag ringde vi upp några av de förnämligaste platsanskaffningsbyråerna i Stockholm och frågade om de kunde skaffa en betjänt. På samtliga byråer repeterade man ordet betjänt med en smula förvåning i rösten och förklarade, att det kunde väl hända att de kunde, men då måste de ha tid på sig att annonsera. För det är ingen trängsel med betjänter som sitta och vänta på platser. Ginge det inte an med en chaufför som kunde servera?

Nej, det är nog så att betjänten är på avskrivning, liksom kusken. Det är bara på de stora adelsgodsen, som han är självskriven och i några få konservativa, storborgerliga stadshem. Också där är hans roll delvis en annan än vad den varit. Oftast är det bara inomhus som han uppträder i livré, och inte ser man numera någon följas på behörigt avstånd på gatan av en livréklädd herre.

Sålunda ser man icke grevinnan Sophie Nordenfalks betjänt ståta med något vapenpytt livré när han promenerar omkring i staden, troget följd av sin matmors så gott som unika viktoriadoggar. Samma är förhållandet med kabinettskammarherre Hay's, general Muncks, generalkonsul Sachs', grevinnan Hallwyls m. fl. betjänter och likaså med den distingerade herre, som sedan 52 år tillbaka är ett oumbärligt faktotum i framlidne generaldirektör Evers' familj, hr Gustaf Lindeberg.

Den gamla, goda tidens betjänt.

Hr Lindeberg, som väl får gälla som betjäntkårens nestor, efter som han i dagarna fyller 70 år, är en god typ för den gammaldags förnäma yrkesgrupp han tillhör. Till hans meriter hör också att han kan berätta som den bästa kulturhistoriekrönikör. Man tycker sig ha levat med själv då han berättar om 70- och 80-talen, då vartenda herrskaps-hus som det var något med höll sig med be-

Jean Brobeck hos kabinettskammarherre Berndt Hay.

tjänt. Bara i Stockholm var kåren så stor att där existerade en sammanslutning av "troende" betjänter. Vad betjänterna hade för yrkesskola? Ingen alls, så vitt herr Lindeberg vet, de flesta började som stallpojkar eller s. k. betjäntpojkar och avancerade gradvis både i sin herres förtroende och i kompetens. Till slut kunde han allt — och visste allt. Men en verklig betjänt bevarade husbondens eventuella hemligheter som sina och hans yttranden och svar voro diplomatens. Allra minst umgicks betjänten förtroligt med det övriga husfolket.

Herr Lindeberg gav sig in på banan av rent intresse för yrket, då han som 18-åring måste avbryta sina studier på grund av att hans familj kom på obestånd, och han påstår att han aldrig en minut ångrat sig. Men det beror på hans husbondefolk, förklarar han. — Det är inte många som haft en sådan lycklig levnad som jag, säger han. Vet ni vad det vill säga att så gott som dagligen i 42 år vara tillsammans med en husbonde utan att en enda gång se honom förgå sig eller göra en handling som inte kunde tjäna till föredöme. Och så var det en annan sak, men det behöver ni ju inte skriva. Var och en har man sin lilla svaghet, stolthet, fåfänga, äregirighet eller vad man vill kalla det. Jag yvdes över mitt vackra herrskap när jag följde dem till och från teatrar och galamiddagar och supéer. Ja, se, på den tiden for aldrig ett riktigt fint herrskap bort utan att följas av betjänten, herrn i huset gav sig inte gärna ut på långresa utan honom och en

(Forts. sid. 1319.)

Karl Karlsson, general Muncks faktotum.

CAP
Nötter

ytterst delikat
nougatchoklad
i askar à Kr. 1.-
Obs. prissänkningen

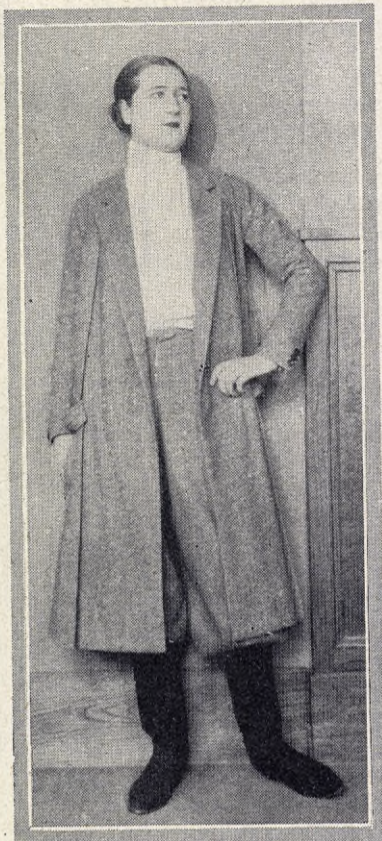
S P O R T E L E G A N S

N Ä R V I N T E R N K O M M E R.

Snart kommer den tid då sportdräkten blir aktuell i damgarderoben. I bilderna här få damerna några vinkar om det senaste skriet på sportdräktenas modemarknad — Paris har fattat ett livligt intresse för damsporten, åtminstone för den i det fashionabla Schweiz, och komponerar en mångfald chica, om än något för eleganta, sportplagg.

Även damerna ska nu ha "plus four" till sin sportdräkt. Här en parisisk skapelse i mandelgrön velour och brunt skinn.

Jakt hör till de förnäma damernas sport och till jakten hör naturligtvis en flott jaktdräkt. Vionnet, Paris, presenterar denna aristokratiska elegans för ändamålet i beige ylle, "plus four" och bruna mockastövlar.

En chic sportdräkt i bordeauxröd och vitrutig ylle med röd lädergarnering. (Martial et Armand, Paris.)

Drecoll, Paris, komponerar en bekväm och diskret sportdräkt med byxor under en fyrslitsad kjol.

D A M E R N A S D I S K U S S I O N S K L U B B

Bör man som gift kväva sin personlighet?

En säkert både pigg och trevlig prästfru klagar här sin nöd över det stränga prästgårdslivet och undrar om lite "världslighet" är så syndfull:

Jag är sedan tre år lyckligt gift med en präst som jag älskar och högaktar. Vi äro bosatta på landet och jag försöker dela min mans intressen genom att se till församlingsborna och bistå dem i det rent praktiska. Nå, det där gör jag gärna, men jag vet att min man ej tycker att det är nog. Han vill även att jag genom min egen person skall verka som ett sant kristligt exempel. Jag är troende men jag vill ej kläda mig så där slätstruket och utpräglat allvarsam som min man fordrar. Jag har hållit mig med en fransk modejournal men så här om dagen sade min man ifrån att han ej ville se den mera i "prästgården". Mitt inre kokade över och för att få ett utlopp måste jag här beskriva min tråkiga belägenhet. Skall jag bli "prästfrun med den eviga svarta sidenklädningen"? Det passar ej min naturell att kortklippas på det där sättet i synnerhet som jag tycker att det är både dumt och onödigt. Om min man skulle fara till Stockholm och beställa sig en ljus elegant kostym så skulle jag bara tycka det vore roligt, men vill han däremot gå klädd i sin eviga svarta bonjour så inte blir jag nedslagen av det håller. Sedan är det nöjena. Då jag förra vintern var i Stockholm fick jag gå på Operan och så fick jag gå och se "Till främmande hamn". Något annat passade ej. Det tyckte jag också var att kväva en massa intressen. Jag gör ju som min man önskar, men i mitt inre är jag upprorisk. I vinter tänker jag avstå från att resa till Stockholm. Jag

skall vara ensam med mig själv. Läs Levantin och knäcka hasselnötter. Intresserade Evas döttrar skriv till

I Småland.

Är svensken inte gentleman?

För några nummer sedan ifrågasatte Damernas diskussionsklubb den svenske mannens gentlemannaskap. Signel Berm är rädd för att generalisera och vill inte särskilt klandra svenskarna, men även hon ger herrarna några beska piller:

Om det ej går an att konstatera svenskens gentlemannalikheter fristående, utan i jämförelse med andra länders män, tycker jag det har föga värde. Ty det kan väl fastslås, att det finns gentlemän både bland utlänningar och svenskar. En gentleman kan vara svensk lika väl som en utlänning kan vara tölp.

En man i allmänhet tycks dock ha tre slag av gentlemannamässighet, en, som han använder mot herrar, en som han har bruk för gentemot unga, vackra flickor och en, som han har till övers för äldre damer. Nu är det högst individuellt, hur han visar, att han är en gentleman. Överhuvud kan sägas, att allt överväld mot de svagare visar bristfälliga gentlemannaegenskaper. Som bevis för, huru en sådan brist kan visa sig, vill jag berätta en historia, som är sann, om ock otrolig.

I en kö på en bank stod en äldre dam, som dignade av trötthet. Till slut gick hon ock satte sig på bänken bredvid kön. Herrn bakom henne såg denna manöver och intog hennes plats. När hennes tur närmade sig, gick hon fram och bad att få återtaga sin plats i kön. Döm om hennes förvåning, då den herre, som förut stått bakom henne, nekade att

låta henne intaga sin förra plats. Hade ej en av de bakom stående damerna bjudit henne plats framför sig, hade denne s. k. gentleman tillåtit den trötta kvinnan ställa sig längst bort. Detta var bara ett exempel, men det finns många liknande.

Ett prov på, hur pass gentleman en man är, ge också penningaffärer. I synnerhet hur han uppför sig mot den, som är skyldig honom något. Det finns män, som i den situationen äro föga gentlemannamässiga. De tro sig kunna uppföra sig hur ohövlighet och brutalt som helst mot den, som är skyldig honom något.

Signel Berm.

Är det för sent?

En rasbiologiskt intresserad lärarinna har frågat om det är för sent att gifta sig vid 38 års ålder. Nu blir hon säkert glad, när en medsyster råder henne att med glatt mod sjunka i den älskades armar och bl. a. skriver:

För sent att gifta sig vid 38 års ålder? — Nej, inte en dag för sent, om man inte förr funnit "den rätte".

Jag har också varit lärarinna och gifte mig vid 41 års ålder. Min man är 14 år äldre än jag. Då jag var 42 år kom vår första lilla flicka utan några som helst olägenheter utom de normala och året därpå en duktig pojke. Några år senare fingo vi en flicka större än de andra båda barnen voro vid födelsen. Alla tre äro ovanligt friska, förståndiga och söta. Att jag inte ett ögonblick ångrat mitt giftermål, det faller av sig självt, och jag vill varmt råda Er att inte tveka utan svara — ja.

En lycklig maka och mor.

STRUMPOR
med Lejon-Märket garanterar
en förstklassig vara.

LEJON

INREG VARUMÄRKE

VANTAR
med Lejon-Märket föres
i alla välsorterade affärer.

DEN FÖRSTA I SITT KALL

ETT FÖDELSEDAGSSAMTAL I TIDSFRÅGOR MED KAROLINA WIDERSTRÖM.

FASTÄN KANARIE-fågeln kvittra i den idylliska fönstersmygen, möblerna i rummet äro gamla och födelsedagsbarnet fyller sjuttio år, blir det inget samtal i konservativa fåror, knappast ens om gamla minnen från svunna tider. Ty visserligen har Karolina Widerström slutat sin läkarverksamhet, därför att hon tyckte att vilans tid var inne, men för henne betyder denna vila endast livligt arbete för alla de intressen som hon under sin läkartid inte hann med. Och därför är hon nu mitt uppe i en ungdomstid med önsknings- och hägrande mål.

Kvinnorörelsen och pedagogiken — där äro två stora områden, som ha dr Widerströms varma omsorg och som ge stoff åt vårt födelsedagssamtal med henne.

— Visst var det roligt på den tiden, då kvinnorörelsen svepte som en våg över landet för rösträttens vinnande, säger dr Widerström. Det var en sådan entusiasm och enighet såsom det ofta blir, då man kämpar för ett enda mål. Men rösträtten var dock bara en etapp, en formell paragraf, som skulle öppna vägen. Sedan började det egentliga arbetet. Och mycket väntar ännu på sin lösning.

— Det viktigaste?

— Lika lön för lika arbete kanske. Den lägre löneskalan för kvinnor är en oförmåhet. Och jag förstår icke människans motstånd, det brister i logik. Med lika lön för lika arbete bli ju män och kvinnor likställda i konkurrensen. Om männen verkligen äro bättre kvalificerade, som de själva säga, än kvinnorna, vad ha de då att frukta i tävling med sina kvinnliga konkurrenter?

— Men hemmens upplösning — — —?

— Har ingen fara. Moderskänslan, hemkärleken finns så av naturen nedlagd i de flesta kvinnor att den vid ev. konflikt mellan arbetet och moderskapet segrar. Förresten varför skulle det bli konflikt? Jag tror att hemmen och hemlivet för närvarande genomgå en evolution. Inte så att hemmen — som man är rädd för — försvinna, det tror jag inte alls, utan så att de omorganiseras. Hur omorganisationen skall te sig är icke lätt att säga, tid och förhållanden formar den så småningom. Men för min del hoppas jag, att den skall ha något med en bättre fördelning av hushållsarbetet att göra. Varför skulle exempelvis inte mannen hjälpa till i hushållet? Om man och hustru arbeta ute, är det väl endast naturligt att de hjälpas åt och dela arbetet hemma efter dagens värv. I många hem har jag redan sett denna kamratliga arbetsfördelning, som verkar högst sympatisk på mig och som är fullt naturlig, desto mer som hembiträdesfrågan har sina trassligheter i vår tid. Vad hembiträdena beträffar tror jag att

Dr Widerström i sitt hem. Foto för Idun.

Den äkta mannen skall hjälpa till i hushållet — denna radikala sats är en av dem, som vår första kvinnliga läkare dr Karolina Widerström i ett födelsedagssamtal inför sin 70-årsdag den 10 december uttalar för Idun, där hennes betydelsefulla livsgärning som läkare och mångintresserad medborgarinna många gånger skildrats. Till denna bekanta bild av henne foga vi i dag som födelsedagsminnen hennes egna, alltfjänt ungdomligt entusiastiska önsknings- för framtidsmål, vars anhängare hoppas länge få räkna sig till godo Karolina Widerströms intresserade arbete och gedigna, sympatiska personlighet.

Gamla inskriptioner.

Tävlingen om egendomliga och märkliga inskrifter har lockat ytterligare en del insändare. I ett gammalt papper från 1600- eller 1700-talet har signaturer intresserad hittat följande gravskrift över en hund.

Ishunn af Wita hundars Ras —
nyss Slutatt har Sin två åhrs Levnad
dess Lilla Nos-utmärkte gras —
och kräppen vällust Svansen trevnad
han mycket Snygg och något trogen var
vist war hann Dumm män mycket kärlig —
Eij Falsk män mera From och ärlig
än mängen tvåbent Som går Qvar —

På väggen över en väggfast bänk har fru Tilda Nilsson, Hemsjö sett dessa tänk- och bänkvärda ord:

Den bänk är väl prydd
Som är satt med goda kvinnor.

Från en av Tysklands äldsta Studentbierkneiper Turingerhof i Leipzig, har fru E. S—g Malmö, uppmärksammat följande vägginskriftion:

Geniezt und frent Euch — ist der Natur Gebot.
Man lebt so kurz — und ist so lange tot!

Det vill i översättning säga:

Njut och fröjdas — så naturen bjöd.
Man lever fort — och är så länge död.

E. C. prästgården Avesta, fru Lisa Ohlson Stockholm, Betty Malmér prästgården Hjulsjö, fröken Ebba Forsberg, Malmö m. fl. ärade insändare ha skickat in avskrifter på golvor, exempelvis denna:

Guds ande är en kraft, förborgad i min själ,
som leder så min gång, att mig går evigt väl.

Tävlingen fortgår.

hembiträdet, som går från och till blir framtidens säkert icke oävna lösning av problemet. Kommer sedan till hemmets fromma husmoderns bättre organisation och förenkling av hushållsarbetet, så äro vi en bra bit på väg mot den nya tidens idealhem. Härvidlag komma de förvärvsarbetande fruarna att föregå med gott exempel och visa att hushållet kan skötas både snabbare och effektivare än då hushållsarbetet göres till en kult — och en massa tid slösas bort på térur och realisationer."

Därmed har dr Widerström yttrat några födelsedagsönsknings- för kvinnorörelsen, vars arbete hon från dess första dag ägnat kloka, orädda tankar och villiga krafter och där hon alltfjänt är

en av de unga och entusiastiska. Så går samtalet över till hennes andra stora intressessfär, pedagogiken, där så många nya vindar blåsa just nu.

— Alltsedan jag som pur ung hamnade på ett möte med diskussion om samskolan har jag varit intresserad av skolan, säger dr Widerström. Men fastän jag själv tyckte det var förfärligt roligt att ta studenten, därför att jag hade håg för studier och studentexamen var porten till läkarstudierna, är jag en bestämd motståndare till examina. Bort med dem! Denna forcering av studierna, detta iproppande av minneskunskaper med en lycklig examen som mål är i hög grad skadligt för både psyke och fysik och länder varken den begåvade, än mindre den obegåvade till någon nytta. För universitetstillträde vore det mycket bättre med inträdesprövningar helt enkelt. Normalskolekompetensen ger en utmärkt skolform med lugna, sunda studier.

Men här sitter jag och pratar om system, när systemen dock betyda litet i jämförelse med personligheter. En personlighet kan undervisa efter vilket system som helst och resultatet blir ändå det enda rätta och idealiska."

Bara ett kort samtal och det ger redan några av Karolina Widerströms mest utmärkande egenskaper. Hennes framsynthet och hennes sympatiska förståelse för vad som rör sig i tiden både av stora och små frågor. Det finns i dr Widerströms allvarliga, energiska och entusiastiska livssträvan denna humanitet och flärdlöshet, som läkaren så ofta förvärvrar och för vilken tillvaron har så stor användning. För dessa egenskaper och ännu många fler, för hennes ståtliga pionjärverk på läkarbanan och för hennes mångsidiga offentliga verksamhet ha både Sverige och dess kvinnor anledning att tacksamt och varmt hylla Karolina Widerström på den högtidsdag, då hon ingår i sin ålders vår.

E.BE.

Av alla bakpulver man sett
sägs Tomtens vara numro ett

V Å R A J U L K L A P P A R

TREVLIGA FÖRSLAG SOM KUNNA FÖRVERKLIGAS HEMMA.

En docka av en tändsticksask för julbordet.

Denna lilla dockan kan användas på tusende sätt, t. ex. i gran, den kan ligga på ett middagsbord m. m. Den kan hängas upp var som helst.

Vi behöva en vanlig tändsticksask, 50 cm. ljusgrönt (eller annan färg) 5 cm. brett sidenband, ett litet dockhuvud av porslin, 50 cm. 2½ brett sidenband till armar, ben och pierettkrage samt ett par små hoppsydda svarta sidenbitar till fötter och ett par lätt skurna hoppsydda tygbitar till händer.

Vi klä först dockhuvudet i en liten grön mössa och rynka pierettkragen kring halsen. Fästa huvudet i den inre tändsticksasken på kortsidan. Det är med huvudet, som vi dra ut asken ur lådan. Motsvarande på andra tvärsidan fästa vi de 9 cm. långa benen. Bandet lägges dubbelt och nertill fastsys de bägge fötterna. Armarna däremot sätts på den yttre delen av tändsticksasken nära huvudet, 8 cm. långa och bandet hopviket såsom benen, den skära tygbiten sättes in såsom händer.

Så klä vi dockan eller ytterasken med det gröna sidenbandet. Kjolen är 10 cm. lång och fällen 4 cm. bred. På framstycket kan man kosta på sig en liten veckad kappa av bandet. Har man ett litet galler av guld eller silver i gömmorna, så sätter man det mitt fram på längden. Klädningen får icke hopsys i sidorna, då kommer man icke åt plånet.

Hemflit.

En kudde.

Kudden är komponerad för Hemflit och kan utföras på flera olika sätt. Den kan broderas och bör då sys med shattersöm som nu blir modärn igen. I så fall sys fåglarna i bjärta färger och blomornamentet hålles i olika guld- och brons-toner, detta för en kudde av svart siden. Man kan även kombinera broderi och målning. Det går då bra att använda "Veta"-bronsering som löses med den. sprit. Vill man ha kudden på vitt eller ljus siden bör man blott välja passande färger t. ex. fåglarna i olika bronser och ornamentet i pastellfärger. Man kan även utföra arbetet i sammetsbrokad. Hemflits läsarinna kanske kommer ihåg brokadlektionerna i Idun tidigare, nu är sådan brokadmålning d. v. s. med metall- och glas ersatt med ett slags sidenstoff som verkar varmt och mjukt likt sammet. — Man förarbetar undermålningen precis

Hemgjorda julklappar äro både de trevligaste och billigaste. Här göra våra handarbetsexperter flera förslag till lättgjorda julklappar, som säkert skola bli välkomna av respektive familjemedlemmar och vänner. Låt oss alltså sätta i gång med handarbetskvällarna!

Väska.

En av de nu så moderna bridgeväskorna kan man själv lätt virka av silke eller pärlgarn. Vi ha valt pärlgarn i svart och vitt. Till väskan, som är ungefär 14 cm. bred och 11 cm. hög (hopvikt) åtgår 3 dockor pärlgarn av varje sort.

Den virkas i form av ett V. Vi lägga upp 82 maskor (m.) av svart eller vitt. På modellen vitt. Ta 1 m. i den 3 m. från kroken räknat och virka 1 m. i varje av de återstående m. 1 luftmaska i vändningen och virka 2 m. i första m. (ej luftmaskan) sedan 1 m. i de efterföljande 38 m. Hoppa över 2 m. och virka 1 m. i varje efterföljande m. samt 2 m. i sista m. Så 1 luftmaska i vändningen och fortsätt som föregående varv. Vi öka således i början och slutet och hoppa över de 2 mittersta m. Efter 6 varv vitt byta vi till svart, sedan vitt etc. När vi ha 20 cm. längd på den raka sidan så minska vi vid vändningen på så vis, att vi icke ta någon luftmaska utan hoppa över första m. och virka en maska i 2 m. samt fortsätta såsom förut och hoppa över de mittersta m. Virka till näst sista m., då vändningen göres. Räkna väl efter att det blir lika många m. på varje sida, annars blir väskan lätt sned.

Pressa väskan väl, lägg ihop den som en serviett samt sy ihop kanterna på avigsidan. Se väl efter att ränderna stämma och den vita kommer bredvid den svarta och ej två likfärgade bredvid varandra. Fordra väskan med siden. Väskan knäppes antingen med en tryckknapp eller genom att sy en ögla i

snibben och fästa en fantasiknapp motsvarande. Om väskan önskas i silke, så åtgår 2 nystan silke av varje sort.

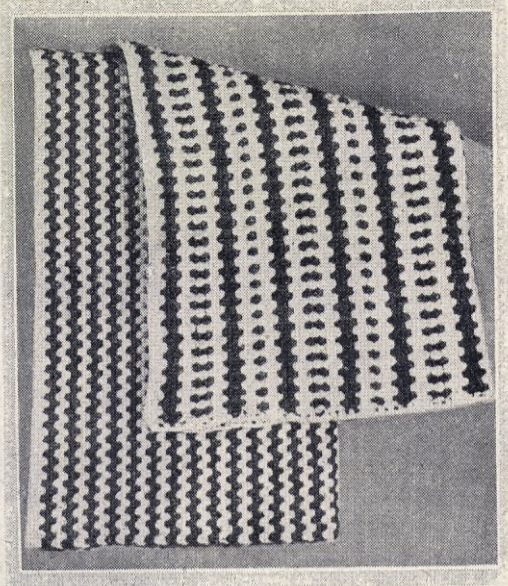
Vid första ögonkastet skulle man kunna tro, att mattan N:o 2 är vävd, men den är helt enkelt virkad med vanliga m. i 2 färger, rött och vitt, tjockaste 2-trådiga ljusvekegarn. Mönstret kan varieras i det oändliga. Vi giva här nedan beskrivning på 2 olika sammansättningar.

För att, såsom på modellen, få mattan ungefär 50 cm. bred lägga vi upp med vitt garn 104 luftmaskor (lftm.).

som förut beskrivits i N:o 42 av Idun 1925. Sedan köpes sidenstoffet i påsar i alla färgnyanser. Det stötes i en färgkopp med en liten tvärt avskuren stubbspensel (se ritn.), med samma pensel stöter man

sedan ned stoftet på den förut utmålade relieffärgen. Relieffärgen bör ha samma färg som stoftet. Vill man ha ornamentblommorna i sammetsbrokad samt fåglarna antingen broderade eller lagda med bronser kan det även bli vackert. Råd för färgval givses gärna. Medsänd porto. Mönster till kudden gen. Iduns Mönsterbyrå, kr. 2:50 sändes mot postf. *Celina Runeborg.*

N:o 1.

N:o 2.

En virkad säng- eller badmatta av ljusvekegarn.

1 varvet (v.) 2 m. i 5 lftm. från kroken räknat, 1 lftm. 2 m. i 3 lftm. (vi hoppa över 2 lftm. av upp-läggningsskedjan) 1 lftm., 2 m. i 3 lftm. etc. hela v. ut. Vänd med 2 lftm.

2 v. 2 m. i hålet, som bildas av lftm. mellan m., 1 lftm. 2 m. i nästa hål, 1 lftm. etc. hela v. ut. Vänd med 2 lftm.

3 och följande v. lika föregående.

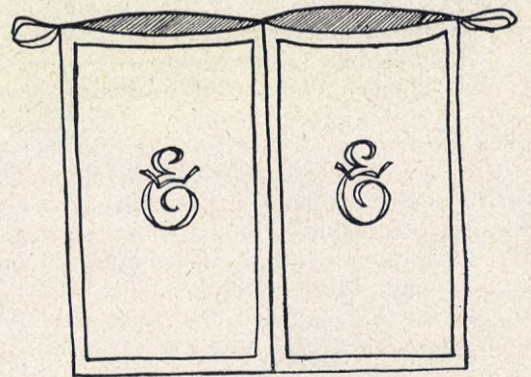
Mattan virkas således v. efter v. uteslutande med den sortens virkning, som är beskrivet i 2 och följande v. Det är endast färgen som varieras.

Vi börja som sagt med vitt och 1-3 v. vitt, 4-6 v. rött, 7-9 v. rött, 10 v. rött, 11 v. vitt, 12 v. rött, 13-15 v. vitt, 16-18 v. rött, 19-21 v. vitt, 22 v. rött samt 23-25 v. lika 1-3 v. varefter randningen pågår så långt man önskar mattan med dessa 25 v.

Den andra randningen å N:o 1 är enklare. Efter 2 v. vitt följer 2 v. rött, 2 v. vitt, 2 v. rött etc. Garnet slites aldrig av utan man låter det följa med vid sidan på begge sortens mattor.

På modellen till mattan N:o 1 ha vi virkat en kant av vitt garn på långsidan. Det är svårare att hålla jämn kant med den virkningen än med N:o 2. Räkna m. emellanåt, så att man ständigt har samma antal och mattan ej blir smalare eller bredare. *B. L.*

Händigt.

Ny skopåse.

Här är ett förslag till en trevlig skopåse, som har en nyhet att uppvisa. Den är nämligen delad medelst en stickning i två avdelningar så skodonen ej kunna nöta mot varann.

En damskopåse bör vara 40 cm. lång och 35 cm. bred, en herrskopåse 45 cm. lång och 40 cm. bred. Uptill göres en 2 cm. bred fäll avsedd för dragsko. Till en dam väljer man mellan vitt, rosa, ljust gråblått och lila, till en herre passar ljust grått, flaskgrönt eller mörkt lila.

Silket till kant och monogram bör kunna tåla vatten och tvål, ävenledes bandet. Tricotine är ett lämpligt tyg, men shantung, det kinesiska sidenet, är allra vackrast och uteslutligt. *Fru Ossian.*

Efter Sjukdom ökas krafterna snabbt med järnmedicinen IDOZAN. Förordas av läkare. Fås å alla apotek. — Begär originalflaska å kr. 3:50. **IDOZAN A** svagt avförande. **IDOZAN B** ej avförande.

Kemisk Tvätt utföres förstklassigt vid **A.-B. NYABLÅ HAND** Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen, Liljeh. 23. BUTIKER: Hölländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgratan 7. Tel. Norr 125 09; Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170. Tel. Sö. 301 35; Anna Wålhjält, Skolvägen, Älfsjö.

DAMEN MED DET BEHAGLIGA SÄTTET

ROSOR OCH BLADER OSS MÄNNISKOR EMELLAN.

I MITT HEM HADE JAG EN GÅNG som en tillfällig gäst en minister, som därtill också var högadlig. Omständigheterna ville att en hastig måltid iordningställdes åt honom på en bricka, vilken bars in av vår vän i familjen, som var vad man med ett f. ö. vackert ord kallar trotjänarinna.

Hon nalkades denna överhetsperson, medlem av konungens råd, men det oaktat i sig själv en fin person, med verklig spänning, strålände över hela ansiktet av det uppkryande i situationen, men också bävande. Vi andra stodo omkring och kände oss kanske också en smula fjäskiga, i synnerhet för maten. Vår hemhjälp ställde ifrån sig bricken och neg — hon hörde nu till en generation som niger — men hon neg rart och innerligt. Då — då räckte statsrådet fram handen, muntert och älskvärt och tog henne i hand: "Goddag, goddag, och tack för allt besvär jag ställer till."

Jag bekänner att jag aldrig sett något så trevligt gjort och något med så fabulös instinkt. Ty tjänarinnan var i verklig mening som "medlem av familjen" och till sin goda, rena själ precis lika fin som mannen av börd. Vi drogo alla en suck av glädje över att hon blev så hedrad — hur ofta har jag inte själv glömt att hälsa på den som hjälpt mig av med ett par pampuscher! Mannen av börd såg nog, att den äldre kvinnan av folket var av präktigt svensk ras, det som i sig själv är ett adelsbrev.

Men — och nu kommer jag till det jag vill fråga om. Om han icke tänkt så, hade han räckt ut handen ändå. Det var så hans sätt.

"Damen med det behagliga sättet" är nog behaglig, men författarinnan ger henne dock inte odelat sina sympatier — och många hålla nog med författarinnan i den punkten.

Det var vad man i gamla tider menade, då man sade att "nådig baron är så gemen", han var dels van vid att vara "så gemen mot en ann stackare" och dels hade han av naturen ett avböjande, vad man kallar vinnande sätt, i en ovanligt lycklig form, ty med artigheten förenades glädje och frank naturlighet.

Denna man skulle säkert aldrig bli snäst i en postlucka. Postgeneralen betygar att han heller aldrig blir det. Nej, tacka för det. Postgeneralen är också enastående vinnande, fast på ett annat, ett mildt och allvarsamt sätt.

Då man inte med sitt väsen kan ta folk — skall man då lägga sig till med deras sätt, som kunna det?

När man kommer till postluckan med något, som tarvar ett par ords kommentarer, t. ex. det nya inbetalningssystem ett stort livbolag alldeles nyss infört, då mottagaren betalar portot, skall man då avsiktligt säga det med blommor: "Lilla rara fröken, hjälp mig, fröken som vet! Här står att..." och så vidare?

Det vore spännande. Om jag inte i min lunchbrådska i går totalt glömde all blomsterkastning, hade premien till livbolaget kanske blivit fortare betald — nu tog det trettiofem minuter att bli barskt avvisad med min blankett, ringa till livbolag, ställa mig i kö igen

och stå på min rätt och få rätt, men utan några vidare girlander av rosor och blader från någondera hållet.

Nu är det så, att en medveten komedi av behaglighet tycks mig icke fullt människovärdig. Det kanske är felaktigt att tro att den sanna demokratien vilar på naken bufflighet — för vi svenska tindra ju inte eller stråla med ömma svarta ögon. Det kanske bara är ett självbedrägeri för njutningen att få vara obehaglig. Den engelska författaren Walpole har genomskådat detta med tjusningen att bli illa bemött och inte göra något för att gå halva vägen till mötes, det måtte ligga något i det.

Men att direkt i ett bestämt syfte anlägga en len förbindlighet, som isynnerhet damer så ofta ha, det synes mig förnedrande för den som blir föremål för det. Liksom det taktfulla i att inte svara på en fråga, när svaret skulle bli av motsatt åsikt mot frågarens, det taktfulla i att efter en sekunds paus byta om samtalsämne, då det pågående ämnet blåser upp till skiljaktighet, sådant synes mig nästan som en förolämpning.

Det vore som sagt spännande att ute i julbrådskans handel och vandel gå omkring som på en stor scen och vara "damen med det behagliga sättet".

Men själv vill jag hellre, om så ska vara, få en örfil än ett föraktfullt vispande under hakan med något som doftar. Hellre få vara rädd för en tjur än lyckas kuva den. Hellre snyfta mot en mans obevekliga kavaj än trissa kavajens innanmäte precis dit jag vill.
VERA von KRÆMER.

E N S T Å T L I G J U L F E S T

Pauline Brunius.

Erik Jansson.

Greta Söderman.

Rosa Carly-Haglund.

Marja och Rachel Björnström-Ottelin.

NÄR JULMÄNADEN INFINDER SIG blir det alltid nervöst inom Idunklubbens bestyrelse. Vad ska vi bjuda klubben på julfesten? Det är minsann inte så lätt att övertrumfa föregående festprogram och för mindre går det väl inte. Men det har lyckats även i år och med besked därtill.

Tack vare tillmötesgående av några av vår konstnärsvärlds förnämsta förmågor kommer Idunklubbens julfest i år att bli den stora glanskvällen i klubbens historia. Medverkan har lovats oss av de förnämsta konstnärinnor. Eller vad sägs om att Oscarsteaterns direktis, fru Pauline Brunius, i egen hög person inleder festen med deklamation? Fastän hon har varje timme av dagen upptagen av lätt tänkbara omsorger och arbete har hon med utomordentlig välvilja avsatt en stund för Idunklubbens fest och vi äro övertygade om att vi ha hela klubben med oss,

då vi redan nu varmt tacka fru Brunius för hennes löfte. Bredvid en av de främsta inom teatervärlden får Idunklubben höra en av våra främsta sångerskor. Operasångerskan fru Greta Söderman har nämligen också lovat sin medverkan, vilket vi med den största tacksamhet meddela.

Men det är icke slut ännu. Terpsichore representeras också, av fröknarna Marja och Rachel Björnström-Ottelin, två utövarinnor av modern konstnärlig dans. Fröknarna Björnström-Ottelin, som äro elever av Dalcroze, ha med framgång debuterat på Champs Elyséeteatern i Paris och inneha nu en danskola i Stockholm.

Kommer så kvällens sista avdelning, som blir en hel operett-föreställning. Det har lyckats oss att förvärva uppförandet av den lilla lustiga och fina italienska buffaoperan "Ett litet huskors" av Giovanni Pergolese. Huvud-

rollerna innehas av fru Rosa Carly-Haglund, känd och beundrad från Oscarsteaterns senaste operettår, och hr Erik Jansson, som med framgång prövat sig i operafacket både i Norge och Tyskland. Regissör är löjtnant Sven Lindström, musikkritiker i dagspressen och regissör för Folkkonsertförbundets serier, och dirigent hr Nils Strandberg. Samtliga dessa krafter borga för en lika värdefull och förstklassig som roande föreställning. Efter soareén blir det som vanligt tésupé och samkväm.

Julfesten äger rum söndagen den 19 december kl. 8 e. m. i Grand Hotels spegelsal, Bolinderska huset, och de som vilja deltaga böra anmäla sig till Idun före den 15 dec. Ett begränsat antal gäster, medf. klubbmedlemmar, äger tillträde i tur och ordning efter anmälan. Biljetter, pris kr. 3:75, lösas vid ingången till spegelsalen mot uppvisande av medlemskort.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

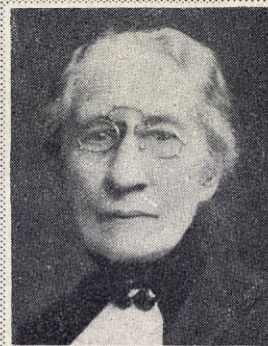
SOFIA DEIJENBERG.
F. Bergman, Stockholm. Änka efter kantorn i Klara församling A. Deijenberg. 95 år den 28 november.

MARIA TILLMAN.
F. Dufvenberg, Göteborg. Änka efter lasarettsläkaren, d:r Gustaf Tillman, Halmstad. 80 år den 4 november.

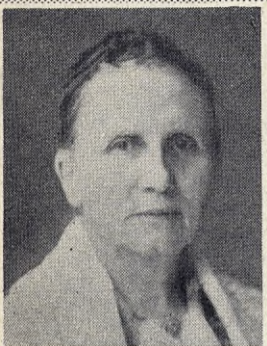
BRITA BERGNER.
F. Hansson, Skanderåsen. Änka efter civilingenjören P. Bergner. 80 år den 15 december.

ANNA SCHLANBUSCH.
F. Melin, Göteborg. Änka efter grosshandlaren Carl Schlanbusch. 75 år den 8 december.

ALMA NILSSON.
Fröken, Karlskrona. Under 40 år husföreståndarinna i samma familj i Karlskrona. 70 år den 13 december.

HANNA SJÖGREN.
F. Lignell, Levede. Änka efter kyrkoherden A. Albin Sjögren. 70 år den 15 december.

MARGARETA GÄRDIN.
Fru, Strömsund. Änka efter kronolänsmannen Johan Gärdin. 70 år den 16 december.

SOPHIE WIMNELL.
F. Bratt, Stockholm. Änka efter godsägaren Gillis Winnell. 70 år den 16 december.

ANNA SUNDBOM.
Fröken, Gävle. Folkskollärarinna, led. av stadsfullmäktige m. m. 65 år den 11 december.

EMILIE GEIJER.
F. Schultin, Västervik. Änka efter ingenjören Gustaf Geijer, Överum. 65 år den 13 december.

HELGA WEMAN.
F. Stenfelt, Stockholm. Maka till kaptenen Axel Weman. 60 år den 5 december.

ANNA FREESE.
F. Tunell, Stockholm. Maka till f. d. tullförvaltaren i Umeå Per Freese. 60 år den 11 december.

CLARA STENKULA.
F. Nilsson, Hälsingborg. Maka till disponenten Fredrik Stenkula. 55 år den 8 december.

HILMA WINQVIST.
F. Anderson, Säffle. Organist. Maka till ständ. adjunkten A. K. Winquist. 55 år den 11 december.

INGRID NISBETH.
F. Wallerstedt, Karlstad. Änka efter överstelöjtnanten Hjalmar Nisbeth. 55 år den 13 december.

AMELIE LINDGREN.
Fru, Eskilstuna. Änka efter grosshandlaren Ad. Lindgren. 50 år den 2 december.

ANNA SCHMIDT.
F. Centerwall, Uppsala. Farm. kand. Änka efter apotekaren Gunnar Schmidt, Skinnskatteberg. 50 år den 10 december.

SIGNE ALMQVIST.
F. Broberg, Stockholm. Maka till kaptenen Birger Harald Almquist. 50 år den 12 december.

AUGUSTA von SEGEBADEN †.
F. Sjöcrona, Getinge. Änka efter godsägaren L. A. B. von Segebaden. * 1834, † den 29 november.

KARIN LUNDQVIST †.
F. Plate, Skara. Gymnastikdirektör. Änka efter läroverksadjunkten Verner Lundqvist. * 1861, † den 23 november.

ER RULLTÅRTA blir aldrig så lätt och mjuk, som när den bakats med Rumford bakpulver.

S V Ä R M O R I H U S E T

AV HEDVIG SVEDENBORG.

STORMEN VISSLADE OCH SLET I takpannorna och när Hubert Arnholt öppnade farstudörren hörde han en våldsam skräll bakom sig inifrån huset.

Fast just då hade han inte tid att se efter vad det var ty han måste hindra terriern att ge sig in i allt för livlig lek med ankorna, en lek vilken när som helst kunde övergå till allvar.

Wov, wov — — rapp rapp. Se så lugna er. Håll sej i skinnet du och ut med er genom grinden. Rapp rapp. — Så ja.

Först när Hubert kom tillbaka igen såg han att det var vasen på hallbordet som gått i kras, att vatten, chrysantemum, posten han skulle ha med sig ner till stationen och glasskärvor bildade en enda röra.

Utom ett par vykort var där ett brev från hans hustru till hennes yngsta syster och ett från hans mor till hennes bästa vän.

Jo det var just en trevlig historia. Och så tog han båda breven för att läska av dem inne hos sig. Men de voro så illa därän att han måste lägga in dem i nya kuvert.

Som han inte hade den ringaste lust att väcka upp familjen i tidiga morgonen bara för en sådan struntsak öppnade han sin hustrus brev helt försiktigt för det var i ett bedrövt tillstånd. Men när han torkade av det fängslade ett par ord hans uppmärksamhet:

»Huberts mor är förtjusande men tyvärr tycker hon inte detsamma om mig, det känner jag på mig, sådant ligger i luften.»

Vad nu då, vad var det frågan om? Och utan att tänka på vad han gjorde läste Hubert vidare:

»Du minns nog hur jag svärmade för henne innan vi gifte oss. Jag formligen dyrkade henne, därför att hon burit något så underbart som Hubert under sitt hjärta.

En intagande berättelse om "svärnor i huset" som nyligen diskuterats i Idun.

Och när Hubert talade om att han önskade att hon skulle dela vårt hem, hon som offrat allt för honom för att han skulle få följa sin kallelse, så var jag minst lika ivrig som han att tant Ester skulle slå sig ner hos oss.

Vilket jag inte ångrar — men — men. Fast tant är så ung till sinnet, så modern i sin uppfattning, fullkomligt som jämnårig med oss, känner jag mig ändå ohjälpligt liten, dum och främmande mellan henne och Hubert. De ha så många gemensamma minnen, alldeles som du och jag, Lilly.

— Minns du julen i Rom, säger tant, och de få båda tårarna i ögonen. Minns du tårtan i Barbizon, som kom fram platt som en sköldpadda och innehöll valnötter när vi hade beställt en bombe-aux fraises, bara för att vi inte kunde språket. Och så skratta de tills att de åter igen få tårarna i ögonen. Och där sitter jag som inte varit i Trosa en gång.

Men allra värst är det när de tala konst, om den eller den tavlan som jag aldrig sett eller ens hört talas om, om valörer, stämningar, färgackord och jag vet inte allt vad. För mig kunde de lika gärna tala kinesiska.

Men så är det inte alls då Hubert och jag är för oss själva, då ha vi tusende saker att resonera om, som vi förstå båda två.

Och så är det Huberts alla små vanor som jag så gärna vill sätta mig in i. Linningarna på skjortorna som inte få vara stärkta, spickesillen som skall vara skuren på ett alldeles särskilt sätt och tändsticksaskarna, som måste finnas i vartenda hörn. Men då tant sköter om det mycket bättre än jag är det ju inte värt att vi springer om varann som yra höns.

Allt det här är ju bara dumma småsaker men i alla fall längtar jag så jag kan gå sönder, trots att jag är gift med världens mest bedårande man. Fast kom ihåg, Lilly, inte ett knyst till far och mor om att jag längtar, det låter så dumt.

Men nu begriper du väl att jag räknar dagarna tills du kommer hit och att få kurra ihop oss i en soffa och prata om — våra minnen och vårt liv. Så var så god och kom inte med återbud, jag behöver dig.

Din dumma stora syster Mary.

Detta var något fullkomligt nytt för Hubert och med fundersam min lade han in Marys brev i ett blått kuvert tog sedan upp moderns och läste även det. För nu hade han fått blodad tand och ville höra båda parterna.

»Käraste du», skrev hon rakt på sak, »det blir inte bättre, utan snarare sämre. Jag känner mig mer och mer främmande här i Huberts hem, som jag själv skapat åt honom och ändå är Mary det sötaste och raraste lilla liv man kan tänka sig. Hon är rörande hängiven mot Hubert. Finns han inte i hennes närhet verkar hon som en vissnad blomma men hon behöver bara höra hans röst, för att stråla upp igen. Vilket inte hindrar att hon är komplett likgiltig för hans vanor och önskemål.

Att jag försöker att gå ur vägen så mycket jag kan, utan att sära Hubert märker hon inte och inte heller gör hon minsta försök att delta i våra samtal eller att sätta sig in i våra intressen. Hon stirrar bara på fläck och ser olycklig ut, när hon tror att ingen lägger märke till henne.

Du förstår, vännen min, att det finns så mycket gemensamt mellan Hubert och mig, som helt enkelt inte kan utestängas, när vi äro hos varann och för den skull tar jag med tacksamhet emot ditt anbud att få slå ner mina penater hos dig.

För Huberts skull kan vi låtsas att det endast är fråga om ett tillfälligt besök.

Således, farväl så länge.

Alltid din Ester.»

(Forts. sid. 1319.)

Torsdagen den 18 november sammanvigdes på Grand Hotell Royal i Stockholm löjtnanten vid Fortifikationen Bertil Bergman och fröken Elsa Wallin, dotter till generalkonsuln E. V. Wallin och hans maka, född Hulthom. (Foto: Lamm.)

Torsdagen den 18 november sammanvigdes i S:t Görans kyrka i Stockholm löjtnanten vid Jönköpings regemente Sten Hannerz och fröken Inga Westlin, dotter till prakt. läkaren d:r J. G. Westlin, Jönköping, och hans maka. Vigselförrättare var brudgummens fader pastor N. Hannerz. (Foto Benkow.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Striden icke mot Herren edra faders Gud, ty då skall det icke gå eder väl. II Krön. boken 13: 12.

Böjen edra öron hit och kommen till Mig, hören så får eder själ leva. Jesaja 55: 3.

Frukten icke, stån fasta, så skolen I se vilken frälsning Herren i dag skall bereda eder. II Mosebok 14: 3.

Herren skall strida för eder och I skolen vara stilla därvid. II Mosebok 14: 14.

Herren är min starkhet och lovsång och Han blev mig till frälsning. II Mosebok 15: 2.

Din högra hand Herre, du härlige och starke, din högra hand Herre krossar fienden. II Mosebok 15: 6.

Herren är konung alltid och evinnerligen. II Mosebok 15: 18.

Saktmodig mild och god
Han ger de svaga mod
Han sällhet har att föra
Som skall Hans brud tillhöra
Hosianna pris och ära
Vår konung vi hembära.

34,000 husmödrar

i Stockholm med förstäder ha i Konsumtionsföreningen ett eget företag för framställning och distribution av livsmedel. Medlemskap erhålles utan kontanta utgifter.

EN HERRGÅRD I STA'N

RÅDMAN ALLAN CEDERBORGS VACKRA HEM PÅ SÖDERS HÖJDER.

Tyrannen på sin trappa.

HÖGT ÖVER HUSKOMPLEX OCH vatten, däruppe där gatan antingen är en smal trätrappa, en tvärbrant backe eller mest liknar en stig, där man känner igen de lustiga kvartersnamnen »Kattan mindre» och »Kattan större» från Bellmanslitteraturen och där rangliga och gammalstavad skyltar tillkännage att »täckbåge uthyres» eller andra halvt förglömda hantverk bedrivs i små skumma verkstäder, ligger en rad gamla trädomsusade stockholmsgårdar

Stadsfullmäktiges ordf., rådmann Allan Cederborg, älskar Söders höjder och har där inrett en 1700-talsgård åt sig, där nutid och forntid gör ett behagligt möte.

rarna äro omotiverat tjocka för att vara till ett litet tvåvåningshus och så avsmalna väggarna uppåt. Ingenstans i hela huset bilden två golv- eller väggtytor rät vinkel. Detta faktum konstaterades, om inte förr, så när alla rum vid rådmann Cederborgs inflyttning skulle beläggas med korkmattor.

Att så mycket av bellmanstidens ande vilar över denna gamla gård vid Bastugatan är helt och hållet dess innebyggares förtjänst. Att inreda en hypermodern våning så att den verkar 1700-tal är ingen konst, om man har resurser, men det är betydligt svårare att placera in delvis modernt bohag i rum med prentioner och ett par sekels anor. Men rådmann Cederborgs bekväma skrivbordsmöbler lika väl som de smäckra och inlag-

årslön. Det här pampiga linesskåpet såg jag som barn hos mamsell Söderling som bodde granne med oss. När hon dog tyckte hennes släkt att skåpet var för klumpigt och erbjöd det åt min far för 75 kronor som han betalade och tackade till. Sekretären, ett franskt arbete hittade jag i Marstrand — dit reser jag alltid ett slag fram på hösten när snobbkottiererna dragit sina färde — och se här sådan trevlig soffa det blivit av föräldrarnas gamla mahognyutdragssäng! Spinrocken med lintotten på tillhörde min kusin fröken Ida Boklund, som var min värdinna så

Ett hörn av salongen.

Utdragssängen som blev förmaksmöbel.

i förnäm och hägnad avskildhet från världen genom täta trästaket och tillstängda portar. Innanför en sådan port, i en trädgård med krattade gångar och knotiga äppelträd residerar Allan Cederborg i ett hus som han anmälde sig som hyrespekulant till tolv år innan det blev hyresledigt.

Man kan egentligen inte påstå att det är ett vackert hus. Den ursprungliga tvåvåningsbyggnaden som förskriver sig från 1700-talet har under tidernas lopp restaurerats, tillbyggt och någon gång på 70-talet begåvats med ett torn med gjutjärnsbalustrad. Rådmann Cederborg är emellertid nöjd med tornet ty det ger honom ett rymligt rum med ståtlig utsikt. Husets konstiga arkitektur har annars många gånger kommit honom att fundera över vad det från början kan ha varit avsett till. Grundmu-

da dyrgripas i bohagsväg som han ärvt eller förvärvat, finna sig likaväl tillrätta under de låga taken, t. o. m. värmelednings-elementen smälta in i miljön utan att störa. Rådmann Cederborg går omkring och visar utsikten från sina fönster och från matsalens balkong, säkert en av världens ståtligaste utsikter. Hela Stockholm vid Mälaren och Saltsjön ligga till beskådande vid Söders fot, båtarna lysa fläckfritt snövita

så här långt uppifrån och från Stads- husets tornspira blänka de tre kronorna som puraste guld. Så även när herr Cederborg njuter av utsikten får han påminnelse om dusterna i Stadsfullmäktiges plenisal eller om nästa tal som han å Stadens vägnar har att hålla för en främmande furste eller annan celebritet som gör Stockholm den äran. Han går omkring och så att säga presenterar möbler och föremål med affektionsvärde inom familjen som om de vore gamla vänner, dem han inte alltför ofta har tid att träffa eller sysselsätta sig med. Så gott som var sak har sin historia, ingenting har kommit in i hemmet på måfå eller av slentrian. Och ägaren berättar ett och annat: »Den här chiffoniern med de rika inläggningarna köpte min far på den tiden då han bara hade 800 kronors

längre hon levde. Nu sköter min syster värdinneskapet härhemma.»

Hur telefonkatalogens redaktör, Beda Cederborg, kan orka och hinna med att också fungera som värdinna hör till de saker som vi inte begripa.

När vi gått husesyn i hela nedre våningen, i sovrummen och fröken Cederborgs dublett en trappa upp och kastat en avundsam blick in i det magnifika badrummet, som skulle bli minst fyra badrum i en vanlig stockholmsvåning, föreslår värden att visa ännu en husets stolthet — köket. —

(Forts. sid. 1320.)

Tyrannens tyrann — Mandis i köket.

I S V E R I G E S H O L L Y W O O D

F I L M P R E M I Ä R E R S O M K O M M A .

Two large Swedish films get their premiere, "The Girls of Gyurkovicz" in Ragnar Hyltén-Cavallius regi och Gustaf Molanderfilmen "Den starke mannen". Några stjärnor och glimtar av de nya filmerna, som inspelats med svenska och utländska krafter, ses här.

The beautiful English lady (Lil Dagover) falls on the tourist road in Norrland, where she is saved from death in the rushing stream by "the strong man" and the store owner (the Finnish actor Urho Sommersalmi).

Willy Fritsch, a dashing and elegant ladies' idol, plays the hero's part in "The Girls of Gyurkovicz".

The big city lady falls for him in "the strong man" and gets married to him.

In the solitude of Norrland the lady grows lonely, the fashionable life attracts her again and the charm of Gösta Ekman's figure makes her drop her needles. With what result and success shall we not see — that the film shows.

Anna Lisa Ryding is a charming Swedish contribution in "The Girls of Gyurkovicz".

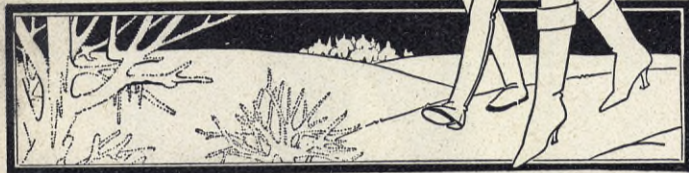
MANIOL

är det rätta medlet för hudens skydd och vård.

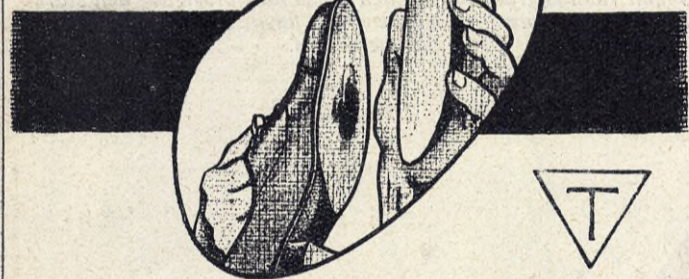
Hur lätt får man ej sönderspruckna händer under promenaden vintertid. Undvik detta genom att dagligen använda *Gahns Maniol*.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör.

Det är en vila att gå på Trelleborgs gummisulor och klackar.

En lädersula är kupig

när den varit i bruk en tid. Just härför äro Trelleborgs Gummisulor sfäriska, ty de följa då lädersulans kontur och sitta härigenom bättre. Trelleborgs klisterlösning, som gratis medföljer varje par sulor, fäster sulan så, att den sitter i ur och skur, ända till dess den är utsliten. Trelleborgs Gummisulor hålla tre gånger så länge som vanliga lädersulor, äro lätta, fasta och böjliga som dessa. Pris kr. 2: 50, 2: 25 och 2: — för resp. herr-, dam- och barnstorlekar. När Ni köper Trelleborgs Gummisulor, köp då samtidigt Trelleborgs Gummiklackar.

Erhållas överallt hos sko- och läderhandlare.

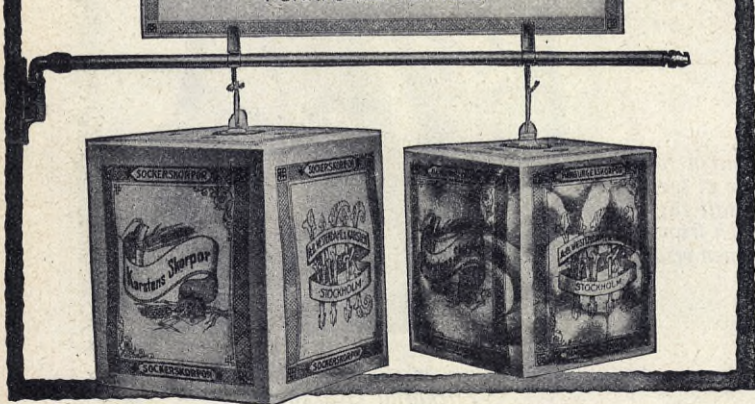
Ni trivs i Edra skor, när de äro försedda med

TRELLEBORGS GUMMISULOR & KLACKAR

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
STOCKHOLM TRELLEBORG GÖTEBORG

KARSTENS SKORPOR

i kronas-kanister

Barnens julböcker.

Pojkböcker. II.

FÖR MINDRE POJKAR FINNS BLAND JUL-litteraturen åtskilligt att välja på. En hel del av dessa böcker kunna f. ö. med lika mycken glädje och behållning läsas av flickor.

Originell och fångslande samt värdefull på grund av den ingående kännedomen om livet bland negererna i Väst-Afrika är Helena Hörlycks "*Eldvatnet*". Det är med verklig spänning även en vuxen människa läser historien om den lille Kioko, om de bittra sorger, de äventyr och farligheter den lille pojken råkar ut för. Att skildringen är starkt romantiserad spelar ingen roll, då miljön och människobeskrivningen förefalla fullt sannolika. Det skulle ej förvåna mig, om "*Eldvatnet*" bleve en av julens allra mest uppskattade böcker.

"*Ville och vi*" av E. Lieberath går ej upp mot författarens tidigare produktion. Det är synd, att en sådan utomordentlig kännare av pojknaturen, en sådan i bästa mening manlig och humorfylld författare ej ger sig tid att skapa verkligt förstklassig pojklitteratur. Både diktarbegåvning och erfarenheten sitter han ju inne med.

"*Äventyret*" av M. Jäderin-Hagfors behandlar ett känt och ganska mycket använt motiv, pojken, som ger sig hemifrån och hamnar på en ö. Men det hela är trevligt och bra berättat.

En bra och rolig bok för 12-13-åringar är "*Detios förbund*" av Dan Byström. Tacksamt antecknar man frånvaron av svårare slang. — Slang förekommer däremot i rätt hög grad i Hj. Wallanders pigga och verkligt roliga "*Pojkarna hos Block & Block*" men är förklarlig här, då hjältarna utgöras av två springpojkar, vilka icke ha särdeles starkt kulturellt betonade hemförhållanden. Sven Dahl och Lassa Molin bli huvudpersonerna i ett Sherlock-Holmes-drama, som är ganska spännande. Men nog kunde Hjalmar Wallander göra sina duktiga pojkar intressanta utan att låta dem tala fullt så mycket söderamerikanska. "Käka plättar", "lirka sej ur täten", "kuta uppför berget" o. s. v. av samma slag hotar att bli konstanta prydnader i årans och hjältarnas språk.

Om en svensk gosses liv och äventyr i Amerika handlar "*John Berg och hans vänner*" av Gustav Lindvall, känd såsom författare till åtskilliga mycket lästa pojkböcker. I "*Med M. D. 117*" (Saga bibl. 117) skildrar samme författare en italiensk gosses öden i Sverige, där han adopterats av en äldre dam. Gossen råkar illa ut i skolan, där han — fullkomligt orättvist — beskylls för stöld och lever sedan ett vagabondliv, tills han omhändertages av den präktige gamle kaptenen på kuttern M. D. 117. Att slutet blir gott och pojken får upprättelse säger sig själv. I båda dessa böcker finns åtskilligt konstruerat och osannolikt, och ädelheten och gemenskapen äro starkt renodlade, men böckerna äro både roliga och spännande samt präglade såväl av humor som av idealitet.

Alla vänner till Klasropojkarna komma säkert att med intresse läsa "*Klasropojkarna på vraket*". Erik Pallin har gåvan att ge oss ordentligt spännande pojkböcker utan några ruskigheter i.

"*Skatten i havet*" av G. Reichenberg (övers.) där händelserna också äga rum i vår tid, försvarar även sin plats bland årets pojkböcker.

"*En stockholmsgrabb på cykel till Afrika*" av Stig Pallin, skildring av en tre månaders cykelfärd i Frankrike, Spanien och Algeriet vittnar om hur ett par duktiga och företagsamma svenska pojkar kunna reda sig i ganska svåra situationer. Det hela ger emellertid intryck av löst nedkastade intryck och i iakttagelsen och språket är skralt. Skada för det förträffliga materialet.

"*Barna Boman och en till*" av Vera von Kræmer, "*Eriks och Bengts sommarferier på ön*" av Fredrik de Ron samt "*Sommaren på Gyllentorp*" av Märta Drake lämpa sig för 8-10-åriga pojkar och flickor. "*Barna Boman och en till*" utgör en direkt fortsättning på föregående bok med snarlikt titel och präglas av samma enkelhet, naturlighet och friskhet som den. Frågan är väl bara, om inte vuxna människor uppskatta den mer än barn. — De två sistnämnda tillhöra den mera vanliga barnboks-sorten.

För större pojkar äro avsedda dels Percy Westermans "*Tredje styrman*" (Bonniers Önskeböcker, övers.), en bok, som visar, att skildringen av ett modärnt handelsfartygs färder i de exotiska haven kan, om det vill sig väl, erbjuda en hel del moment av spänning och farlighet, dels tre böcker ur Fritzes välkända Scoutbibliotek, "*Mezzomonte*" en roman från berbiska sjööveriet på 1600-talet av G. v. Horn, "*Jack Youngs äventyr i Vilda Västern*" av G. B. MacKern (övers.) och "*I Kung Zolcas land*" av Ernest Favenc (övers.). Av den Fritzeska serien kunna särskilt de båda sistnämnda varmt anbefallas. De böra liksom "*Tredje styrman*" med intresse kunna läsas av både fäder och söner. — Ett särskilt värde har "*Ingen mans land*" av Thorsten Orre, som där skildrar sina vågsamma och intressanta färder i mera okända delar av Sahara. Skada blott, att förlaget ej försett denna bok med andra illustrationer. För vuxet folk kunn ju fotografier vara mycket givande, men ungdomen vill gärna se bilder, där något händer, och

STEINWAY & SÖNS

Flyglar och Pianinon

Den oöverträffade förebilden för hela världens pianofabrikation.

Ensamagentur:

LUNDHOLMS PIANOMAGASIN

STOCKHOLM - Jakobsbergsgatan 39

MATSILVER

saluföres i de mest skiftande kvaliteterna. Ingen kan med blotta ögat avgöra huruvida ett matsilver är av god kvalitet, men ett tillräckligt stöd för omdömet ger detta inregistrerade varumärke

en borgen för god kvalitet.

Guldsmeds Aktiebolaget i Stockholm

Finnes hos varje guldsmed.

Klänningar, underkläder,

garn, mattor

— allt blir bäst färgat med

HENFÄRGEN

HÄRVAN

Färgmetoden — utan kokning — är den enklast tänkbara.

Begär färgkarta.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Klena Barn

i alla åldrar återvinna snabbt genom en Emulgon-kur hälsa och krafter. Emulgon innehåller — förutom fysiologiskt kontrollerad A-vitaminrik fiskolja — Phospho-Energon och Kalk, vilka ämnen på ett lyckligt sätt samverka och komplettera varandra. Emulgon ökar aptiten, stärker och utbildar muskler och benstomme.

För barn med ansträngande skolarbete är Emulgon ovärderligt. Det i Emulgon ingående Phospho-Energonet skärper såväl tankeförmåga som minne och återställer på ett naturligt sätt förbrukad energi.

Vid engelska sjukhus och skolor är Emulgon ett oöverträffat medel.

Emulgon rekommenderas av talrika in- och utländska läkare.

EMULGON

Fås på alla apotek i orig. fl. à 200 och 1000 gr.

Barnets hälsa

är familjens lycka. Klena barn i alla åldrar återvinna snabbt hälsa och krafter genom en Vitasankur.

Finnes i Apotek.

Vitasan

Dosering:

En liten tesked 3 ggr dagligen såvida ej läkare annat föreskriver.

At den lille halsläkar'n böi Du dig förtro. Tulo - hans pastiller - äro halsens A och O

Dennison Crepe
har
blommornas färgprakt

Med sax, klister och **Dennison Crepe** kan Ni själv förfärdiga de mest förtjusande konstgjorda blommor

Dennison Manufacturing Co.'s
Vesterbrogade 4A, Afd. 17
København, B.

Sänd mig gratis Dennisons blomsterbok, som giver anvisning om hur man förfärdigar konstgjorda blommor

Namn.....
Bostad.....
Postadress.....

på fotografier händer ingenting. — Brilljanta och lockande färgplanscher bjuder en annan på Wahlström och Widstrands förlag utgiven bok, *Pioniärer i Indien* av Sir Harry Johnston. Det är ju ett utomordentligt rikt ämne författaren behandlar och alldeles särskilt ägnat att intressera i våra dagar, då Indien-frågan sysselsätter så många sinnen. Lyckligt hade varit, om ett strängare urval av stoffet gjorts. Då hade den vackra boken nämligen blivit mer lättillgänglig för ungdomar under gymnasiståldern. — Bland de många pojkböckerna på B. Wahlströms förlag — alla kortonnerade — märkes G. Bolinders *Den gyllene staden* särskilt. Till de övriga torde jag återkomma i en följande artikel.

Glädjande är att konstatera, att äldre ungdomsböcker av verkligt värde fortfarande ha sin publik. Jeanna Oterdahls ypperliga *Ett gammalt borgarhem* utgår i år i sjunde upplagan.

Marie Louise Gagner.

Svärmor i huset.

(Forts. fr. sid. 1315.)

Utan tvekan lade Hubert in moderns brev i ett brunt kuvert och gick upp i övre våningen, knackade på sängkammardörren lämnade Mary det bruna brevet med en kort förklaring samt bad henne skriva en ny utanskrift, och på samma vis lät han modern få Marys brev. Men sedan rymde han helt feigt fältet. Tog första tåg till staden, lämnande åt dem att reda ut det bäst de kunde.

— Tänk om Hubert läst brevet, var de båda kvinnornas första tanke och därefter: Vad var det egentligen jag skrev? Han lät så besynnerlig. Några minuter senare hade de båda kvinnorna tagit del av varandras brev.

— Stackars liten Mary, tänkte Huberts mor, inte hade jag en aning om att hon känner det så som hon gör.

Under det Mary, blossande röd och ivrig slängde på sig sin kimono.

— Nej, nej tant får inte lämna oss, jag är en gås, ett nöt. Och utan besinning rusade hon över hallen, in till Huberts mor, slog armarna om hennes hals och snyftade: Res inte.

Vad nu då, vad gick åt flickebarnet? Jasså Hubert hade med flit växlat deras brev. Jo det var just en snygg gosse. Och så brusto de i skratt bägge två, ett förlösande, förenande skratt och kommo överens om att hädanefter skulle de hålla ihop i nöd och lust. Det var tydligt att Hubert inte var att lita på.

Timmarna försvunno och det var otroligt vad de hade mycket att säga, sedan de, genom breven, fått nyckeln till varandras själar.

Tant Ester fick så gärna plåstra med både sillen och halslinningarna medan Mary pluggade konsthistoria och försökte fylla alla de luckor som gjort sig så kännbara. Okänslig för konst var hon ej. Hade hon stått främmande för det som var nerven i Huberts liv hade hon nog aldrig fäst sig vid honom och inte heller lyckats fångla honom så som hon nu gjorde.

När äntligen Hubert kom hem till den sena middagen fick han veta vad han gick för. Tänk att ge sig till att läsa andras brev, att spela försyn som i en gammaldags teater och att sedan helt enkelt försvinna med ett: Efter mig syndaflo den.

Men trots allt vad Hubert fick höra, var den middagen den gladaste de haft.

Och Hubert Arnholt är numera en ovanligt lycklig man mellan sin mor och sin hustru.

Betjänten försvinner?

(Forts. fr. sid. 1309.)

större bjudning var helt enkelt otänkbar utan manlig betjäning. Men så var det också skillnad på program och matsedel mellan sådana tillställningar förr och nu.

I det sista yttrandet ligger nog till en viss

Brunnskur i hemmet

under måltiden och när man är törstig, man dricker *Fruksalt-Samarin* som ger en läskande och härlig kolsyre- dryck, det befordrar ämnesomsättningen, renar blodet effektivt, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran, är välgörande för lever och njurarna. Fruksalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring, sätter kroppen i god form, ger vigör och energi, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruksalt-Samarin*. Pris pr fl. Kr. 2.50, varav erhålles 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, hos Drog- och Färghandlare, Specialaffärer m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK, STOCKHOLM

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas
"Pukex" ugnsglas av
eldfast glas

BÖHLMARKS
STOCKHOLM SÖ.

Högbergsgatan 19-25 Norrmalmstorg 4

Fyrtornets Konserver

För säsongen inlagda

GRÖNSAKSKONSERVER

såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål
samt Ärtor i högfina kvaliteter rekommenderas.

GEFLE MANUFABRIK AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Växiö 500 - Örebro 20 63 - Hudiksvall 514
Sundsvall 30 03 - Umeå 141.

Vår Lampskärmsavdelning är flyttad i trappa upp

Lämpliga, eleganta Julklappar.

Parisernyhet

Vackra

Alabaster-
Lampfötter

nu inkomna i många storlekar.

OBS.! Stort urval i färdigmonterade

Lampskärmar
på lager.

Stålrådsställningar, siden, chiffon,
fransar, tofsar m. m.

The och Nåldock-
huvuden

i största sortering.

Butterick's
MÖNSTERAFFÄR

Drottningg. 57,
Stockholm.

Vid blåst o kyla
är **CRÈME de**
CHOLEPALMINE
det bästa skyddet för huden
LARS MONTÉN • STOCKHOLM

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles **välsmakande, stärkande och stimulerande**. Rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Ett glas avkyllt före måltiderna föredrages av damer framför genever och är ett suveränt medel att öka såväl matlusten som den rätta livsenergien. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Erhålles genom alla systembolag i landet, t. v. utan inskränkning av övrig spirituositilldelning.

Pris kr. 4.50 pr liter.

9 diplomes d'honneur

56 guld- och silvermedaljer.

*Husmodrar!
Pryd Edra skåp och Edra kök
med Lithografens byllremsoor
och glöm ej "julremsan" till jul!*

LITHOGRAFISKA AKTIEBOLAGET
NORRKÖPING

Gammal, ypperlig huskur mot grått och missfärgat hår är
ÄKTA VALNÖTSDEKOKT
effektiv — oskadlig. Pris pr flaska 3:50 + emballage och porto. Tillverkas av Leg. apotekaren Fru S. Hellström. Uppsalagatan 11, 1 tr., Stockholm. Tel. Vasa 14627.

Malmö

vida berömda
för årslång hållbarhet
och brillianta passformer

RYSKA
GUMMIFABRIKS A.-B.,
MALMÖ.

mån förklaringen på varför betjäntinstitutionen är stadd i försvinnande — umgängesformerna ha förenklats, så det finns inte längre användning för betjänten. Diplomats- och Lärkstads-societeten har andra vanor än "Skeppsbroadeln" hade. Husets herre, som sportar in i sena åldern reder sig utan hjälp med mångt och mycket som det förr inte ansågs comme il faut att han befattade sig med och husets unga — eller i varje fall ungdomliga — fru kan t. o. m. promenera ensam hem från en sen bjudning. Man ger inte middagar på tolv rätter och om inte husan kan klara sig ensam, hyr man en vaktmästare.

Och för att "sköta tamburen" d. v. s. anmäla visiter och avfärda obehöriga behöver man inte en stor stark karl. Förresten nu träffas ju damerna helst på visit ute vid en kopp te — — —
THUJA.

En herrgård i sta'n.

(Forts. fr. sid. 1316.)

Där härskar Mandis. Rådman Cederborg minns inte den tid då inte hon var med. "Det ginge aldrig utan Mandis — vad skulle vi ta oss till utan Mandis!" Jo jo, var och en har sin tyrann.

Allan Cederborg är äkta söderpojke, född och uppväxt i Bellmansgatan 18, ett lika anrikt hus som det han nu bor i. »Jag har varit trogen Maria församling i hela mitt liv», berättar han, »och såvitt jag kan bestämma skall jag bo där till min död. Ingen stad på jorden kan rivalisera med mig om Stockholm, om inte möjligen Marstrand. När jag fick flytta in i den här gården gick min käraste dröm i fullbord — om det också inte råkar förhålla sig så som legenden förtäljer, att jag har den hyresfritt. Jag kunde få en gentil hyresvåning för halva den här hyran men en gammal söderbo offer gärna vad han kan för en trädgård och en utsikt som jag har här.»

Läget skulle kanske inte till fullo uppskattas av en bältstadsbo t. ex. Det ser lite ruffigt ut här och var häruppe i de krokigaste gränderna och den moderna ordningsmänniskan undrar varför inte staden snyggas upp, bättrar på, eller rent av river några gamla ruckel. Men det blir ingenting rivet eller hugget så länge de hundra tyrannernas ordförande har till paroll: Rör inte vid gamla Söder!

Th. K.

Kryssordstävlan i n:r 50.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12					13		14			
15									16	
17					18					19
20					21				22	
	23			24			25	26		
27			28			29	30			31
	32				33		34			
35			36						38	
39	40	41		42				43		
44								45	46	
47				48				49		50
51							52			

Vågräta ord: 1. Användes mycket till fläckuttagn. 8. En liten sångkör. 12. Gyckla. 13. Med mindre god hörsel. 15. För konungar och vikter. 16. Bräkterm. 17. Ett ord som innebär att något skett tidigare än man beräknat. 18. Uppelda. 19. Gammal gud. 20. Med rödaktig ved. 21. Betyg. 23. Sova och bedraga. 25. Utan slut. 27. Olycksbådande utrop. 28. Ovanlig vokal och vanlig konsonant. 29. Firar namnsdag den första. 32. Fisk som kan

BAYER

Det bekanta smärtstillande medlet
Aspirin-Tabletter Bayer.
Endast de äkta tabletterna med bandarol och garantimärke böra användas vid förkylningssjukdomar, influensa, huvudvärk och tandvärk. Erhålles på alla apotek.

Priset är nedsatt till 90 öre pr glas.

A.-D. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKEN
GÖTEBORG.

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast
MALMSJÖ-BILLBERG ÖSTLIND & ALMQUIST GUSTAFSON & LJUNGVIST RÅLIN GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Imil. pärlhalsband
— säsongens senaste modeller — inkomna direkt från Paris.
Se priserna i skylffönstret!
Bagatelles de Paris
KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 18

En ny typ,
men av gammal ädel smak är
Rulles
likörextrakter
Extra Bouquet
a kr 1:50 pr flaska
Tillverkas i elva olika sorter
A.B. Rulles Stockholm 3.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet toges av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKS-VARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

N:o 4711. Tosca

En
parfym
med
raffinerad
vällukt

bli flera meter lång och bred. 34. Början av vår världsdal. 36. Verka sammanlänkande. 38. Slut. 39. Fås indirekt av 7 lodrät. 42. Bringad. 44. Förstöra. 45. Hastighetsmått. 47. Upprinner i närheten av St. Gotthard. 48. Göra vi ej i vaket tillstånd. 50. Användes vid uppgörande av fartygsritningar. 51. Hyckleri. 52. Brukar vara öppen eller stängd.

Lodräta ord: 1. Göra fartygen ofta i hamnarna. 2. Goda bär på träd. 3. Nu för tiden ovanlig dryck. 4. Stad i Hannover. 5. Biblisk stad. 6. En gren av matematiken. 7. Levererar ett par viktiga födoämnen. 8. Förkortning vid adresser. 9. Är ofta stugan. 10. Öbor under brittiskt välde. 11. Satt under kulturens inflytande. 14. Tysk stad känd för sina sockerfabriker. 22. Motsvaras närmast av sannerligen. 24. Livsaskåning vars anhängare försaka denna världens goda. 26. Inledningsord på handling från

högsta ort. 30. Mansnamn ej upptaget i almanackan. 31. Spel som brukar bli populärt vid julen. 33. Betyder ankomst och har nu kommit. 35. Bli föremål för beröm. 37. Berg i alptrakterna och geologisk tidsperiod. 40. Foglig. 41. Egenskap som marken kan äga i synnerhet sommartid. 43. Genljuder. 46. Dalasocken. 49. Bestående av flera personer.

Vid uppgiftens lösande kunna orden uppräknas, eller också inskrivas bokstäverna i resp. rutor på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet förses med välgörenhetsmärke och märkes "Kryssordstävlan i n:r 50".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 45. Vågräta ord: 1. Mossa. 5. Banér. 9. Fortuna. 10. Ätt. 11. Deg. 12. Kur. 14. Ido. 16. Gro. 18. En. 19. Asiat. 20. Al. 21. Rim. 23. Tur. 24. Amt. 25. Fat. 26. Alp. 27. Kol. 28. Byk. 31. Trä. 33. Ur. 34. Sirup. 35. Il. 36. Små. 38. Sal. 39. S. S. S. 40. Tam. 42. Ida. 44. Amalgam. 45. Relik. 46. Ansad. — *Lodräta ord:* 1. Masker. 2. Sfar. 3. Sot. 4. Artist. 5. Budoar. 6. Ane. 7. Nagg. 8. Revolt. 13. Uniform. 15. Diu. 17. Rampris. 22. Mal. 24. Alt. 27. Kuskar. 28. Bismak. 29. Yra. 30. Kuliga. 32. Älskad. 37. Ätal. 39. Sams. 41. Ami. 43. Dan — De båda belöningarna uppgående till vardera kr. 20:65 erövrades av fru Gerda Svedberg, Skeppargatan 5, Stockholm, och Ture Eriksson, Smedjebacken.

När mamma får

sin »4711», blir hon lika glad som lillen blir åt sin Teddybjörn. Mamma vet, att denna julklapp tusen gånger om året skall skänka henne nya krafter, glatt humör och välbehag.

Hon har verkligen fått en julklapp efter sitt sinne.

Presentlådor i olika storlekar. Eleganta flaskor såväl större som mindre. Märk priserna å de i skyltfönstren utställda »4711» julförpackningarna.

4711 Eau de Cologne

Stora porer.

N:r 116. Snälla Fru Skönhetsdoktorn, giv ett gott råd! Är så olycklig för min hy på näsan. Tog härom dagen en ansiktsbehandling hos min hårfrisörska, (bor i en småstad och har ej någon annan hjälp att tillgå) vilken med våldsam kraft utklämde pormaskar på min stackars näsa, så att den har blivit alldeles eldröd med stora öppna porer. Säg jag ut förut, är jag nu tio gånger värre. Hur ska jag nu få blodet att dra sig tillbaka från näsan och hur få porerna att gå igen? Jag ser förfärlig ut. Har mycket fet hud på näsan. Bör jag nu söka torka ut huden med varmvatten eller bör jag sköta den med någon crème eller vad bör jag göra? Var god hänvisa ej till annat nummer av tidningen. Oändligt tacksam för hjälp är *Astrid, 25 år.*

Svar: Pormaskar måste behandlas med varsamhet för att inflammation inte skall uppstå. Lägga kompresser med utspädd Burows lösning på näsan för att draga ut svullnaden. Var mycket noga med att hålla huden, d. v. s. porerna rena genom att tvätta ansiktet varje afton med varmt vatten och god tvål. Sedan det blivit torkat, bstryker ni det med 1 del glycerin och 2 delar citronsaft, vilket drar tillsammans porerna. (Betjäna er av en tuss renad vadd.) För att avlägsna en redan befintlig pormask gör ni en blandning av vaselin och salicylsyra i lika mängder, vilken breddes över och får sitta 10 min., varefter pormasken tryckes ut med renad bomull doppad i sprit eller eau de cologne över fingrarna. Sedan ni fått ert ansikte bra, kan ni gott inmassera någon ej för fet crème efter aftontvättningen.

Svullnad på benen.

N:r 117. 1) Hur skall jag få bort en misspyrdande svullnad, "bulle" framtill på mina smalben. Har försökt med massage. Hur i övrigt få vackra ben?

2) Förgrovar inte gymnastik kroppens muskler? Jag tar den dagligen men tycker inte det hjälper mot fetma, utan gör figuren bredare i stället. Eller vad säger Skönhetsdoktorn? *40 år.*

Svar: 1) Att ändra formen på benen går nog inte, men de misspyrdande svullnaderna böra kunna avlägsnas. Eftersom de förekomma på båda smalbenen, är det möjligt att de uppstått av för höga klackar. Ni gör bäst i att rådfråga en läkare för att få lämplig behandling.

2) Om gymnastiken utföres varje dag på ett förståndigt vis och ej ensidigt eller med överdriven våldsamhet, har den blott en god verkan, enär den utvecklar kroppen harmoniskt.

Fru Skönhetsdoktorn.

Några bland böckerna.

(Forts. fr. sid. 1308.)

Att från memoarer och gulnade papper gå direkt till en roman av nu verksam författarinna kan synas långväga. Men troligen uppfattar *Annie Akerhielm*, författarinnan i fråga, det icke så, utan snarare som en artighet. Hon har sedan länge gjort sig till en den gamla, s. k. goda tidens riddare, och särskilt framträder denna riddartjänst i hennes senaste bok, *Ett gammalt slott*. Romanen utgöres av slottets historia och människorna äro där bisaker, temligen konventionellt behandlade, ofta blott livlösa bärare av de diskussionsinlägg eller synpunkter för:n vill ha fram. Men om icke Annie Akerhielm är någon driven psykolog eller smidig återgivare av mänskliga konflikter, besitter hon istället en klar energi, en balans i stil och framställning, samt en språklig säkerhet, vilka dock göra hennes bok mycket läsvärd. Man

Iduns korrespondensklubb.

Folkskollärarinna — 33 år — som fått sin tjänstgöring förlagd avsidet från släkt och vänner, och, som trots ekonomiskt oberoende och ett stort intresse för sitt arbete, ändå känner det tomt och många gånger långsamt önskar genom Idun komma i kontakt med en god och bildad man.

Skidtur 1927.

Redovisning.

Till Änkehjälpen har Idun mottagit kr. 10:— från Fr. Hoffman, Norr Mälarstrand 66, Stockholm.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Tunt hår.

N:r 114. Mitt hår har under de senaste fem åren fallit av i stora mängder. Har sökt hudspecialist och fått ett hårvatten, har försökt med massage, men ingenting har hjälpt. Nu har jag icke mycket hår kvar och det är svårt att sätta upp. Det är för tunt och dåligt att klippa och håravfallet fortfar. Vad skall jag göra? Kan Idun ge mig något råd? Kan man ha peruk? Finns det någon i Stockholm, som tillverkar så fina peruker, att det inte med detsamma syns, att det är peruk, och vad kan det kosta? — Jag har klåda i hårbotten, men inga mjäll. Håret är mörkt och fint och ganska fett. Mycket tacksam för ett råd bleve *30-årig fru.*

Svar: I ert fall hjälper en tvättkur bäst. — Fukta hela håret över ett fat med ljumt vatten, dryp såpsprit över håret och gnugga, så att det löddrar bra, och riv sedan över hela hårbotten med fingertopparna (naglarna) många gånger om. Därpå sköljes håret i tre ljumma vatten med en dryg matsked ättika i det första för att avlägsna allt lödder. Torka håret med helst varma handdukar och fläkta med det i luften, så att det torkar fort. Det redes ej ut förrän fullkomligt torrt, först länk efter länk med fingrarna, sedan med kam. Gnid därpå in hårbotten med svavelpomada (ej mycket).

Denna tvättningsprocedur måste i början göras en gång i veckan, därefter två gånger i månaden och slutligen en gång i månaden, som är det normala. — Om ni efter varje tvättning väger det avkammade håret, så ser ni att

detta avtager i vikt och håret på huvudet så småningom börjar bli tjockare med ny hårväxt.

Inte är det värt att lägga sig till med peruk förrän i yttersta nödfall. Vänta och se.

Tunt hår än en gång.

N:r 115. Kan Idun giva mig något bra recept på ett hårvatten som verkligen framkallar hårväxt. Jag har ett mycket tunt hår, och ville så gärna få det rikare på något vis. Kanske den hjälpsamma Idun kan hjälpa även mig. Gör det något att använda papiljotter av skinn? *Ingrid, 23.*

Svar: Se sv. på frågan 114. Ett enkelt medel mot tunt hår är att 1 å 2 gånger i veckan ingnida på hårbotten en blandning av 1 del ricinolja och 2 delar alkohol.

Det är ej skadligt att använda papiljotter, blott de ej dragas till så hårt, att hårstråna streta.

kan invända mot den omsorgsfullt utlagda tendensen, att det för de flesta faller av sig själv att ett historiskt slott av rang hellre bör bli museum än sommarhotell i gulaschhänder; till och med Rysslands bolsjeviker lära värda sig om de historiska byggnadsverken. Den förtäckta anklagelsen mot en ny tid att den skulle vara vandalisk saknar därför här reellt underlag. Men berättelsen framskriker mycket raskt och väl och med sin egen inre logik obruten. Trots författarinnans kända stridbara läggning, äro överord och överdrifter heltigenom uteslutna och man stannar vid intrycket att ha varit i visserligen något verklighetsfrämmande, men obestriddigen gott sällskap.

Sist och slutligen vill jag omnämna *Kräkslottet* en "krönika" ur fattigmans liv av *Ragnar Holmström*. Ingen roman, inte ens en sammanhängande berättelse, endast tavlor, intryck, scener ur livet, sådant detta gestaltat sig för en liten grupp människor av samhällets yttersta, inrymda i ett rucel, vars öknamn givit krönikan dess titel. Vad man här tycker om och fäster sig vid är det flärdlösa i skildringen: ingen falsk sentimentalitet, inga onödigt grella färger, inga försök att "verka" eller förbluffa borgaren. Nej, det är vederhäftigt och lugnt hyggligt alltsammans. Sol faller också över proletärens liv, det förnekas inte. Ingen målning svart i svart. Men flera av episoderna göra på detta vis starkare effekt än tandagnisslan skulle förmått framkalla. Så exempelvis kapitlet *Barmhärtighet*, som bör kunna läsas med profit av mängden "välgörande" dam. Här är en bok skriven med både allvar och hjärta.

Marika Stjernstedt.

Död och förnyelse av dr Poul Bjerre. Natur och Kultur. Pris 8 kr. Detta är den alltmärkligaste författarens och själsläkarens livsverk. Här har han format sin livsåskådning. Grundtanken i boken har behärskat honom alltsedan hans tidigaste ungdomsår, men den har under årens lopp mognat, vuxit och klarnat genom hans rika erfarenheter som människa och själsläkare, tills den slutligen utkristalliserats i nu föreliggande verk.

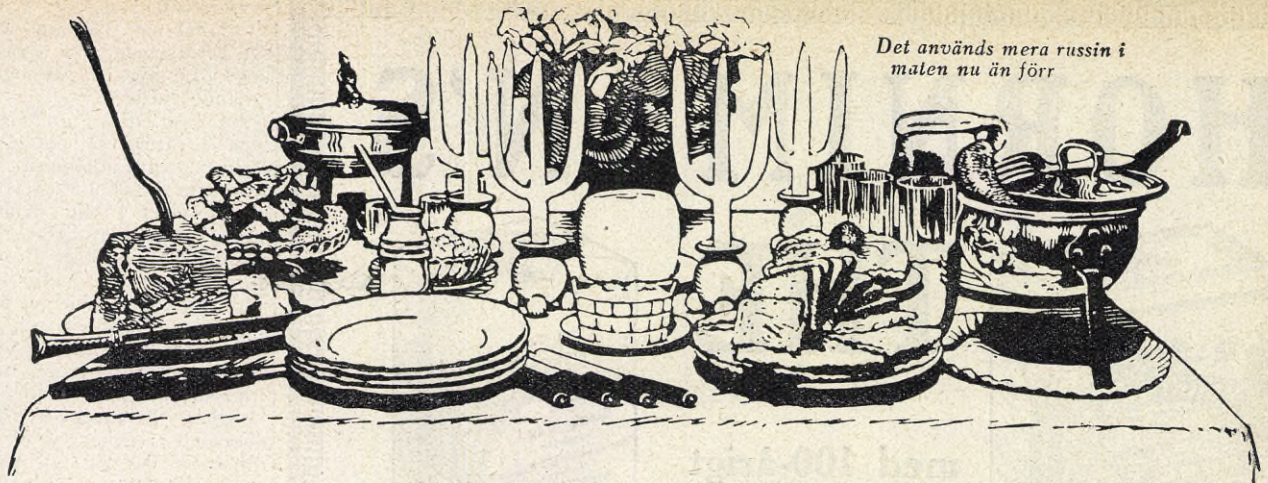
Boken om konsten.

Även till denna jul slipper den julklappsköpande direktören stå framför boklädsdisken grubblande över vad han skall köpa åt sin konstläskande fru att lägga på salongsbordet. Carl Laurin har givit ut fjärde och sista delen av sitt stora arbete om *Nordisk*

"Jag känner mig så nervös"

är en självbekännelse, som man ofta hör. Vid strängt arbete och själsspänningar är det gott, att det i Globoid finnes ett ofarligt medel för nervernas lugnande. Globoid är det nerv- och smärtstillande medel vetenskapen länge sökt. Det kan utan risk tagas vid huvudvärk, reumatism, ischias och nervsmärtor av alla slag.

Globoid erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter à ½ gram till ett pris av Kr. 2:30 o. 1:25 pr flaska.

Det används mera russin i maten nu än förr

Vörtlimpan för "doppet i grytan"

julkusarna, ja allt julbrödet får en ny, härlig smak, om Ni tillsätter dessa söta, mjuka, kärnfria russin

Vörtbröd

½ lit. mjölk, 125 gr. jäst, rågsikt, ungefär 1½ lit. hopkokt vört, 12 st. pomeransskal, 2 msk fänkol, ½ lit. sirap, 100 gr. Sun-Maid russin, vetemjöl.

Av mjölken, 50 gr. jäst och rågsikt till lagom deg göras på kvällen den första degblandningen. På morgonen tillsättes sedan den övriga jästen, den ljumma vörten och rågsikt, till lagom deg. När denna är väl jäst, tillsättes sirapen, något uppvärmd, samt Sun-Maid russinen, den fint stötta fänkolen och pomeransskalen, mjukkokade och fint hackade. Om så behöves inarbetas nu mera rågsikt, och degen får ånyo jäsa upp. Den bakas ut med vetemjöl till avlånga bullar, som få jäsa upp på värmda filter med mjölade handdukar emellan. När bullarna äro väl jästa, stjälpas de på ljumma, smorda plåtar, penslas med kallt vatten och sättas in i god ugnsvärme. Strax innan de äro färdiga, penslas de med ljumt vatten eller vört, likaså när de äro färdiga.

När bullarna äro uttagna ur ugnen, är det lämpligast att lägga dem mellan filter att kallna, då man lättare får skorpan mjuk.

Thora Holm

FÖR att "doppet i grytan" skall komma fullt till sin rätt, bör man därtill endast använda vörtbröd, anser fru Thora Holm, den kända matlagningsexperten. Och för att vörtbrödet skall få den rätta, fylliga smaken, bör det bakas med de friska och söta californiska russinen.

Även för julbaket i övrigt använda husmödrarna numera Sun-Maid-russinen, och dessutom naturligtvis till den traditionella julfågeln "russin och mandel," vartill naturen liksom skapat dem. De komma söta och läckra, fria från stjälkar och alla föroreningar, direkt från plantagerna där ute i Californien, där de växa kärnfria och där de torkas naturligt genom solens heta strålar.

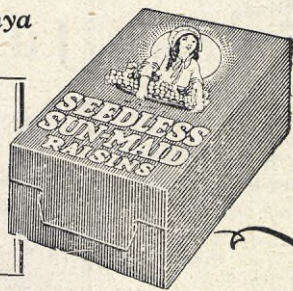
GRATIS! Sänd oss kupongen för vår nya kokbok idag

Gust. F. Bratt & Co., Dept.
Stora Badhusgatan 4, Göteborg.

Godhetsfullt sänd mig kostnadsfritt den lilla kokboken "Femtio nya, goda russin-recept."

Namn

Adress

ANVÄNDAS I 70% AV ALLA KÖK I SVERIGE

Alla
Viking

Silver från guldkant
45 Kr.
hos Urmakare.

DEB. MODERNA
L. ROSEUR
FERNISSAN

GENTELES
7-TIMMAR-LACK

TORKAR PÅ
7
TIMMAR

MITT I VINTERN

Radioaktivt vatten

erhålles bekvämast och billigast genom förhyrning av våra Radeliumelement, aktiverande 25,000—500,000 voltenheter. Kontroll: Thor Ekecrantz, prof. John Rosengren, leg. läk. Prospekt kostnadsfritt.

A.-B. Radeliumelement
Radioaktiva vatten,

Humlegårdsgatan 29, Sthlm. Tel. 38 13.
Firman grundad 1909.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då hör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKARAMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG

Löberg & Son
PIANO-FABRIK

Högsta kvalitet. Berömd ton.
Mästarsamuelsgatan 33, Stockholm.

Stockholms Nya Järnsängfabrik

rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfortsoffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992. Norr 7181.

E. S. A.

Lindells

Hushållsvågar

Äro de enda absolut tillförlitliga.

I hemmet äro de en oundgänglig hjälp vid kontroll av gjorda inköp, vid matlagning etc. Lindells hushållsvågar äro utan fjädrar och kuggrelse, och de enda vågar vars utslag äro beroende av varans placering på skålen. Se till att den våg Ni köper är prydlig, hållbar och tillförlitlig, se till att Ni får en från

LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B., Jönköping.
Kunna erhållas i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

Jul-läsning för hela familjen

*

Julhelg

för svenska hem. Red. av Oscar Mannström. Bidrag av H. K. H. Kronprinsen, Arkebiskopen, Arvid Mörne, Bertil Malmberg, Jeanna Oterdahl, Sam Stadener, Johnny Roosval m. fl. Illustr. av Gunnar Lindvall.

2:a årg. 96 sidor. Häft. 1:75, inb. 3:75.

"Diskret i format och utstyrsel samt värdad och kräsen ifråga om innehållet föreligger den nu till glädje och trevnad för alla dem, som under högtiden önska något själva för både hjärta och tanke eller något läsbart att sända som hälsning och gåva till andra. Hvar 8 Dag.

*

Julboken 1926

Red. H. E. Hallberg, Medarbetare: Anna Söderblom, J. A. Eklund, H. Holmquist, J. Melander, H. Hägglund, E. Liedgren, H. Wikmark, E. Newman, Oscar Mannström m. fl. Rikt illustrerad.

2:a årg. 254 sidor. Häft. 2:75, inb. 3:75.

"Räknas till julens verkligt förnäma böcker."
Bohus-Posten.

*

Pojkboken 1926

Innehåll: Vita Björnens underbara öden. Sann indianberättelse av Bengt Nylund. Omslagsteckning i tre färger och 12 helsidesillustrationer av Gunnar Widholm.

2:a årg. 119 sidor. Häft. 1:—, inb. 1:75.

"En idealisk pojkbok."
Upsala.

*

Granen och Stjärnan

Medarbetare: Elsa Beskow, Fanny Ekenstierna, Maria Olofsson, Bengt Nylund, Axel Hambræus m. fl. Illustratör: Aina Masolle. Omslag och helsidesbilder i tre färger.

9:e årg. 16 sidor. Pris 40 öre.

*

Julkatalogen har utkommit.

SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

Märkliga svenska reseböcker

Marcus Ehrenpreis:

Österlandets själ

Upplevelser och tankar.

Med vignetter av Gunnar Lindvall. Pris häft. 7:—, inb. 9:50, halvfr. band 13:50.

Henrik Schück:

Från Campagnan och Sierran

Med 55 illustrationer. Pris häft. 8:50, inb. 11:50, halvfr. band 15 kr.

Erik Swenne:

U. S. A. och Kronprinsparet

Minnen och närbilder.

Med 46 illustrationer o. karta. Pris häft. 7:—, inb. 9:50.

Gillis P:son Wetter:

Innanför Herakles' stoder

En resa i Nya Testamentets värld.

Med 85 illustrationer. Pris häft. 8:—, inb. 10:50.

HUGO GEBERS FÖRLAG
Stockholm.

Hovmanicuristen

JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Ane den Gamle har av gammalt och nytt plockat fram det bästa och den husmoder, som tar hans råd och anvisningar ad notam skall säkerligen snart få ett stadgat rykte. Det bör även framhållas, att det alls inte är fråga om några konstigheter utan endast mat, som var och en själv kan laga i eget kök.

Vikingafärderna av Rolf Nordenstrem. Norstedt. 6:75.

God bonde Gulle gavs fem söner.
Föll vid Föret framdjäv Åsmund omkom Assur öster i Grekland.
Vart på Holmen Halvdan dödad.
Käre vid Dundee.
Och död är Boe.

I dessa ord på en runsten i Östergötland ha vi, skriver d:r Nordenstrem i sin förträffliga bok om våra tappra förfäder, i sammanträngd form en bild av hela vikingalivet. Älsta sonen Åsmund har segrande — "framdjäv" stupat på Fyrisvallarna, Assur i Grekland, Halvdan i en strid med danskarne på Bornholm, Käre i Skottland, endast den yngsta sonen som levat hemma och övertagit gården har levat fredligt och dött en naturlig död.

Det är rätt märkligt och för resten ganska förödmjukande att svenska forskare och författare sysselsatt sig så föga med vår vikingatids storvulna bragder utan att man måste gå framför allt till den danska litteraturen för att få utförliga kunskaper t. ex. om ryska rikets grundläggning genom skandinaverna framför allt svenskarna. Desto mer välkommen är denna volym som ger en utmärkt översikt av dessa fjärran tider då de nordiska folken höllo hela Europa i spänning med sina bedrifter. Den mera ytliga bekantskap man via skolboken fått med vikingatiden kompletteras här med en fyllig skildring av dessa bädda kämpar som hade namn t. o. m. på sina vapen och kallade stridsyxorna Järnstjärta, Stridsjättinnan, Stridglad, Arghörna m. m. medan svärden fingo smeknamnen Fotbitaren, Livsövaren, Gråsida, Gram (d. v. s. "vred") m. m. Hur kallar manne våra dagars premiärlöjtnant sin sabel?

För jazzförvekligade ungdomar vore boken särskilt att anbefalla — om de läsa annat än filmtidningar och revyprogram.

LÄS ARNE BINDT
eller
LÄS Gud, Ödet och jag Själ

Roman ur livet av
ELISABET LÖNROTH
Två delar till. Kr. 6.50. Gumperts Förlag, Göteborg.
I alla boklädor.

RING

Norr **16 02** eller
Norr **61 47**

och prenumerera på

IDUN 1927

Jubileumsåret

Avgilten hämtas och Ni slipper allt besvär.

LEICHNER'S

Fett-Puder

Varje kvinna blir föryngrad genom användande av Leichner-puder. En ask Leichners puder på Edert toalettbord gör varje annat puder överflödigt. Leichners fettpuder, sedan generationer omtyckt av vackra kvinnor, har undergått filtrering genom det finaste silke, och det på vetenskapliga rön grundade preparatet innehåller blott de allra finaste ingredienser. — Vid dans, sport och på resor, överallt där annat puder icke sitter kvar erhåller Eder teint genom Leichners puder just den fina mjuka färgtonen. En lätt beröring med detta puder borttager rodnad och blankhet och verkar dessutom uppfriskande och välgörande på huden.

LEICHNER

Parfymör

BERLIN, Schützenstrasse 31

Wien - Paris - London.

Mot insändande av 40 öre; eller ännu bättre och fortare: gå genast till Eder leverantör och begär den för Eder lämpliga färgschattringen på Leichners fettpuder.

Einar Willumsens

FRANSKA LIKÖREXTRAKT

GIVA GENOM

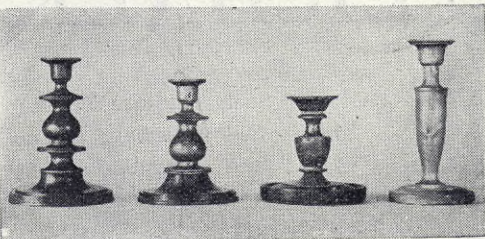
ÖVERLÄGSENHET I KVALITET

BÄSTA RESULTAT.

Liljeholmens Ljustakar

Studera vår nya katalog över MALMSTEN-STAKAR m. fl. modeller. Illustrationerna visa prov på stakarnas användning vid dukning, rumsinredning etc. Erhålles hos större återförsäljare av Liljeholmens Ljus eller vid rekvisition från fabriken (Postadress: Stockholm 11).

FRÅGOR OCH SVAR!

Fästmöbesök.

Fråga: Snälla Idun! Kan det väl anses opassande och fördärvligt för ens goda rykte att en förlovad flicka hälsar på sin fästman på hans studentkula? Måste "förkläde" absolut vara med?

Förtvöljad.

Svar: Om fästmon nödvändigt skall hälsa på fästmannen på hans rum, får hon välja en lämplig tid, så att hon ej ger anledning till skvallor och hennes rykte ej blir skadat. "Förkläde" begagnas ju inte numera.

Ackuschörska.

Fråga: 1) Var i Stockholm utbildas ackuschörskor? Vilka äro fordringarna för en sökande? Vilken ålder? Huru lång är kursen? Vad kostar den? Är även den banan överfull?

2) Får man vara shinglad? Tacksam för svar är Käge.

Svar: 1) Vid Barnmorskeanstalten i Stockholm å Södra Barnbördshuset.

Tryckta formulär för ansökan erhållas från Medicinalstyrelsen i Stockholm. Utbildningstid 2 år. Alla utgifter, även för instrument, torde belöpa sig till c:a 2,000 kr. Eleverna bo inom anstalten.

Se vidare Svensk författningssamling 1921 § 11.

En barnmorska behöver ej sakna arbete eller anställning.

2) Troligen ej gärna sett, men som mössa användes under tjänstgöringen, torde det ej spela så stor roll.

Viner.

Fråga: Kan Idun upplysa en okunnig om till vilka maträtter man använder de vanligaste vinsorterna: Madeira, Portvin, Sherry, Rhenvin och röda viner? Kan man servera Rhenvin till kött? Bör Rhenvin drickas kallt? Tacksam för svar blir en mycket Okunnig.

Svar: Madeira och sherry till soppa och dessert. Portvin användes mera sällan, ibland till ost och cakes. Rhenvin serveras kallt, vanligen till fisk men även till legymer. Rödvin kan drickas till soppa, men serveras företrädesvis till köträtter och mellanrätter.

BREVLÅDA

E. B.—st. Som syntes i förra numret var episoden icke bortglömd. Tack emellertid för visat intresse!

I Lappland och Skåne

Över hela vårt långsträckt land har vår firma sina hundratusentals belåtna kunder. Vår stora huvudkatalog n:r 92 för hösten och vintern står till tjänst åt var och en som önskar köpa bra och billigt. Den omfattar tusentals artiklar i manufakturver, korta varor, ja, nästan allt för hemmet och familjen. Katalogen åtföljes av provblad å årets förnämligaste julpublikationer, såsom Hemmets Årsbok, Julstämning, Julkvällen, Vintergatan m. fl. och erhålles på begäran gratis och portofritt.

AHLÉN & HOLM, Stockholm.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Klenäter

är ju ett bakverk, som förekommer på alla julbord i de svenska hemmen.

Då klenäter kokas få de lätt en vidbränd smak. Husmödrarna ha emellertid nu ett fettämne till förfogande, som friar klenäterna och andra flottyrkokta bakverk från dylik bismak. Många hushållsexperter och husmödrar ha nämligen funnit Reymersholms Kronolja vara idealet bl. a. just för kokning av bakverk, såsom klenäter, munkar, krystader m. m. Gör ett försök. Begär hos Eder handlande

Reymersholms Kronolja!

Insänd denna kupong till REYMERSHOLMSBOLAGET, Kronoljaavdelningen, Hälsingborg och ni tillställas gratis en nyredigerad, aktuell och praktisk kokbok.

Namn:

Adress:

Min handlares namn:

..... Idun.

Glänsande beröm

får Chesebroughs vaselin överallt som ett enastående botemedel vid mångfaldiga olycksfall, som lätt kunna inträffa i det dagliga livet, ex. hudavskrapningar, rispor, brännsår o. s. v. Den är också lindrande för hudirritationer orsakade av blåst och sol, för hudlöshet hos små barn o. d. Tag endast emot Chesebroughs (uttalas Tjijhsbrös) vaselin i originaltuber, glas eller askar med klöverbladet som varumärke. Prov sändas mot 65 öre i frimärke. Adr. Chesebrough Mfg. Co. Skandinavisk Afd. Aarhusgade 88, Köpenhamn Ø. 18

Filtar och Sehalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Slå in julklapparna med S. B. A. BINDGARN

Smakfulla färger. Jämmt. Starkt. Drygt. Förpackat i elegant nystållare av kartong. Till salu i varje värslorerd affär. Smetfria klädsträck, även flätade. Packlinor och alla slags Repvaror.

Nyheter från Birkagårdens Förlag Julen 1926.

NATANAEL BESKOW:

Predikningar 1925—1926. Häft. Kr. 3: 50, inb. Kr. 4: 75.

Kristus och människan. 3 föredrag. Häft. Kr. 1: 50, inb. Kr. 2: 50.

I Palestina och Syrien. Resebrev, rikt illustr. Häft. Kr. 4: —.

Vid Julgranen 1926. Birkagårdens julbrev. Kr. 0: 50.

ERNST BECKMAN:

Minnesbilder. Utgivna av Louise Woods-Beckman. Häft. Kr. 3: 50.

ALICE M. HUTCHISON:

Barnet och dess problem. Översättning från engelskan, med förord av Prof. B. Gadelius. Häft. Kr. 3: —.

ANDRÉ CHAMSON:

Ensam på berget. Översättning från franska originalets 20:de upplaga. Häft. Kr. 2: 50.

NYTT FRÅN PARIS

Gencrande Hårväxt försvinner med DIXORASE

Garanterat oskadligt. I tuber à Kr. 1.25 och 2.50.

LA VELOUTY

Ger skönhet åt Ansikte, Hals, Byst, Armar och Händer. I tuber à Kr. 0.75 o. 2.50. Ersätter Crème o. Puder utan att smeta.

3 färger: vitt, gult o. naturell. DIXORS NEDERLAG 22 Birg.-Jarlsg., Sthlm. N. 569.

Kinamagasinet

Råsidan 3,50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konstsaker, Mattor m. m. Birgerjarlsg. 12, Stockholm. Tel. 72435.

Gratis från Malcus. Kan du uppvärma Gdervilla eller väring med överlappsvärmen medelst kokspisen. "MALCUS" Begär ill. katalog. Sändes gratis. A-B. MALCUS HOLMQUIST. Halmstad

Babyutstyrslar.

Verkligt bra modell o. tillbehör, komplett utst. kr. 7: —, extra fin kr. 9: —, lyxutförande, handarbete, kr. 12: —, bärmantel kr. 3: —, d:o m. handarbete kr. 4: 50. Lakan o. örngott av noblessväv, äkta handknyttade spetsar kr. 7: 50. Mönster följer. CLARA LINDQVIST, Kvarngatan 20, BORÅS.

Dagligen färskt

i Stockholm med omnejd.

SKÅNEBAGERIET Tel. 16. LILJEHOLMEN. Tel. 16. Grundlagt i Ystad 1869, förflyttat till Stockholm 1921.

Köp

Gislaveds GALOSCHER!

I parti hos Akt.-Bol. Nordisk Skoindustri, Stockholm. R. T. 338 96.

Hallå!

lilla pappa,

jag glömde alldeles att sätta upp

presentkort på Idun

till mamma

som n:r 1 på julklappslistan!

Överallt

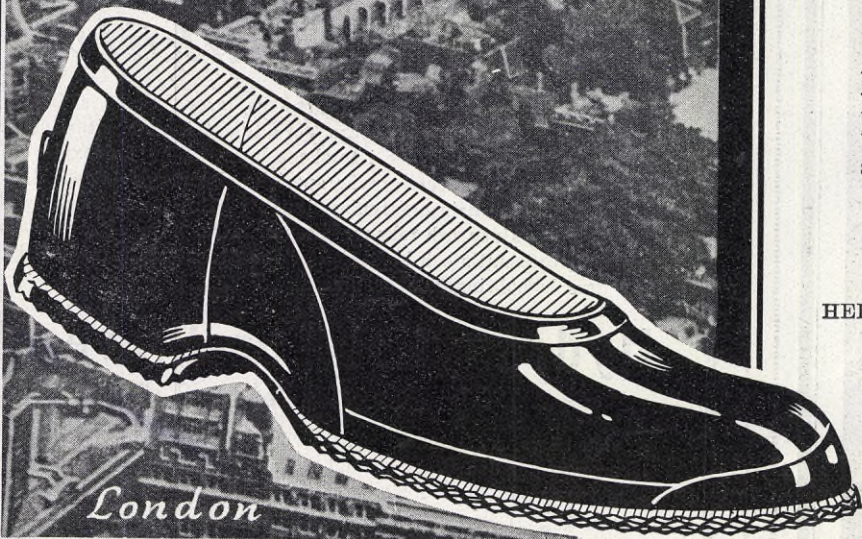
finner Ni

TRE TORN

Helsingborgs gloscher. Överallt väljer man just dem till skydd vid regn, slask och kyla. De spara både skon och hälsan. Överallt åtnjuta Tre Torn fabrikat allmänt och välförtjänt förtroende. Man vet, att Tre Torn gloscher, snowboots och stövlar representera höjden av smidighet, slitstyrka och

stilfull elegans.

HELSINGBORGS GUMMIFABRIKS A.-B.
HELSINGBORG.

London

Amelars-hen 20 31

Först, när hon finnes
i Eder kök kan Ni fullt
värdesätta Kajsa Warg

JULKLAPPEN

som för Eder fru kommer att bli en ständigt glädjekälla under många, många år är

KAJSA WARG

det idealiska köksskåpet. Spar steg, tid och arbete i köket. Ökar därigenom trevnaden och lugnet i hemmet. Se på Kajsa Warg i dag hos någon av följande firmor:

A.-B. NORDISKA KOMPANIET - A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
Stockholm Göteborg
Å TVIDABERGS UTSTÄLLNINGAR
Malmö, Norrköping, Örebro, Sundsvall.

Receptet för dagen

Makaronisufflé med rökt sill

(för 6 pers.)

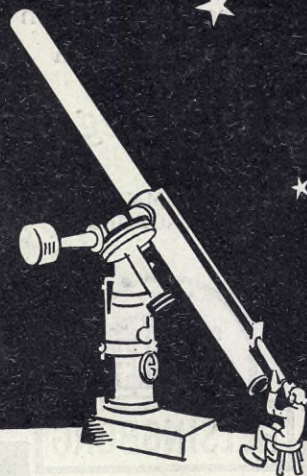
Ingredienser: 3 dcl. stjärnmakaroner eller små "Ideal", 1 hg. margarin, 4 matskedar vetemjöl, 0,5 lit. mjölk, salt, peppar, 2 rökta sillar, 2 matskedar hackad persilja, 2 matskedar riven ost, 3 ägg.

Beredning: Makaronerna läggs i kokande vatten och få koka tills de blivit mjuka eller några minuter. Hälften av margarinet fräses med mjölet, och mjölken tillsättes. Smeten får under omrörning koka tills den blivit tjock, så att den släpper pannan. Nu iröras de fränsilade stjärngrynen och den från skinn och ben befriade sillen, vilken skurits i små bitar. Äggulorna tillsätts jämte persiljan. Smeten avsmakas med kryddorna, och till sist nedröras de till skum slagna vitorna, varefter massan lägges i en smord, eldfast form. Klickar av det återstående margarinet lägges ovanpå och sist strös osten över det hela. Gräddas i varm ugn. Serveras med smält smör eller smörblandat margarin. G. H.

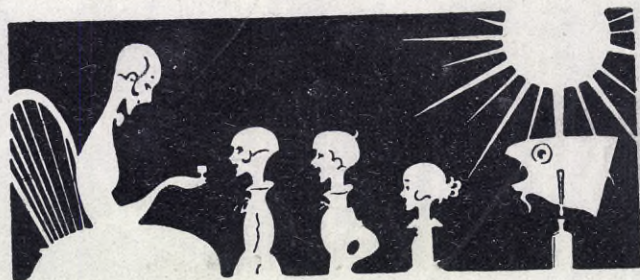

"Att döma av det
strålände ljuset
tycks dom även
på Mars använda

**PHILIPS
LAMPOR"**

PHILIPS

En vitaminkälla

rik och outtömlig — finnes i torskens lever. Solen skänker liv åt havets billioner plankton, vars oerhörda mängder vitaminer finnas i sista hand koncentrerade i torskens lever. Vår Hydroxylfria Torskleverolja, framställd enligt vår speciella, hydroxylfria metod, resultatet av mer än 70-årig erfarenhet, innebär hälsa för alla och är oersättlig för barn, sjuka och rekonvalescenter, utomordentlig mot förkylning, skrofler, bronchitis och blodbrist. Även den klenaste mage tillgodogör sig dess hälsobringande beståndsdelar.

Hydroxylfri Torskleverolja

från Peter Möller A/S, Oslo

är den bästa, som finnes. Alltid färsk, framställd av oblandad torsklever, som ger den bästa oljan, har den varken obehaglig lukt eller smak. Den tages därför med lätthet även av personer, som icke gärna taga den vanliga fiskleveroljan. Småbarn bli förtjusta i den, och de behöva ett överflöd av de vitaminer, som befordra växten och skydda dem mot engelska sjukan. Vi garanterar, att den lilla dosis, som läkaren ordinerar, innehåller tillräckliga mängder av dessa vitaminer.

Obs.! Vår Hydroxylfria Torskleverolja levereras på originalflaskor, tappade hos oss. Vi garanterar innehållet, endast när flaskan är försedd med vidstående garantimärke. 22 Guldmedaljer och 2 Grand Prix. Vitaminkontrollerad.

Garantimärke.